

Árstíðabundin búseta og auðlindanýting á Selströnd á Ströndum.

Fornleifarannsókn á Hvítsöndum

Lísabet Guðmundsdóttir

Fornleifastofnun Íslands ses.

Reykjavík 2024

FS919-22191

ARKEOLOGISK
MUSEUM
University of Stavanger

Forsíðumynd: Fiskiskálinn á Hvítsöndum

(Myndataka: Lísabet Guðmundsdóttir)

Fornleifastofnun Íslands 2022

Bræðraborgarstígur 9

101 Reykjavík

Sími: 551 1033

Netfang: fsi@fornleif.is

Heimasíða: www.fornleif.is

Grunnupplýsingar

Rannsóknarnúmer (málsnúmer MÍ): *202106-0102*

Þjóðminjasafnsnúmer (ÞJMS): *2022-49*

Númer fornleifa úr skráningarskýrslu og tilvísun í skýrsluna: *Ekki skráð*

Stutt lýsing rannsóknar (tilgangur):

Tegund rannsóknar (framkvæmdarannsókn, vísindarannsókn, björgunarrannsókn, framkvæmdaefirlit): *Vísindarannsókn*

Ástand fornleifa við lok rannsóknar: *Tyrft var yfir uppgriftarsvæðin.*

Staðsetning (staður, sveitarfélag, sýsla): *Hvítsandar, Bjarnarnes, Kaldrananeshreppur, Strandasýsla*

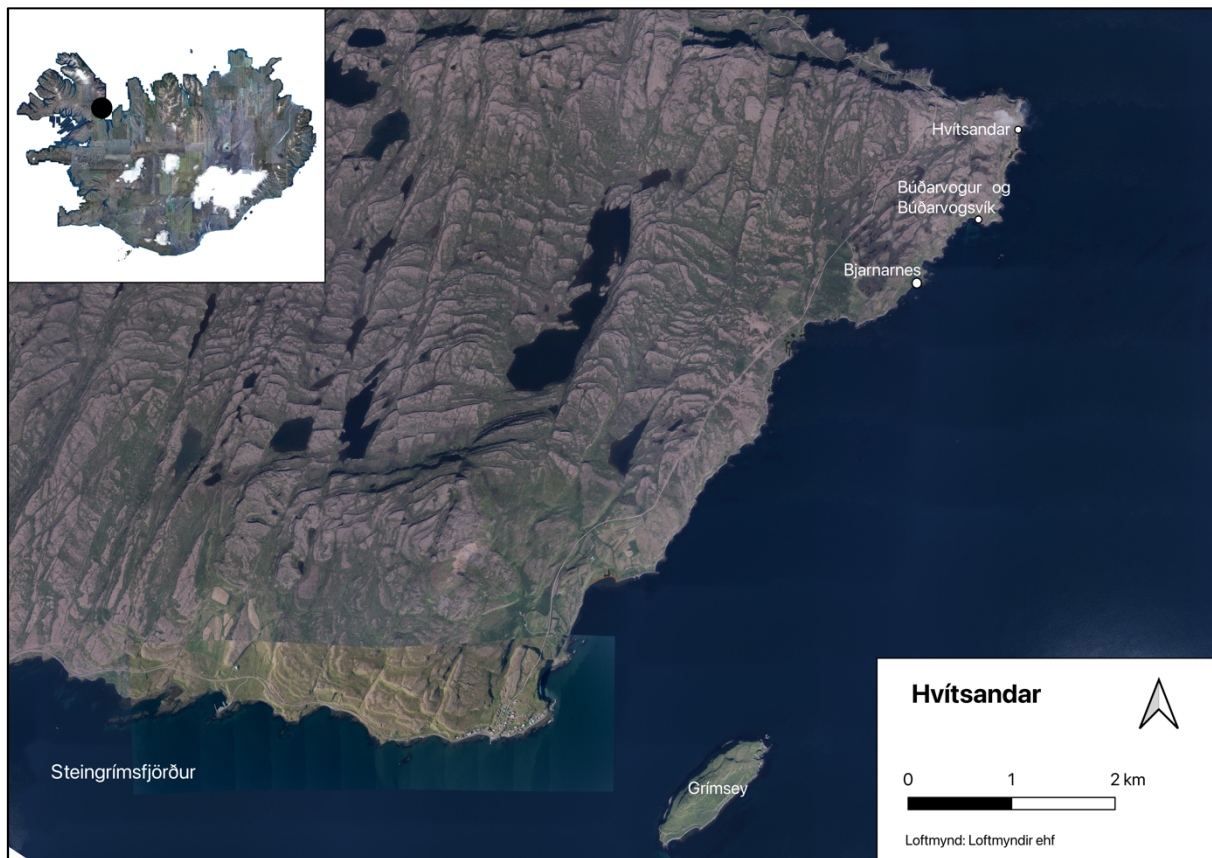
GPS hnit (miðja rannsóknarsvæðis): *X:3927714 Y:584519*

Rannsóknartími (nákvæmar dagsetningar): *04.09.2022-17.09.2022*

Leyfishafi: *Lisabet Guðmundsdóttir*

Fjöldi starfsmanna: *5*

Staðsetningarkort

Útdráttur

Sjávarauðlindir hafa ávallt skipt sköpum fyrir lífsafkomu og efnahag þjóðarinnar. Rannsóknir á Selströnd á Ströndum hafa sýnt fram á skipulagða nýtingu sjávarauðlinda frá landnámi. Við strandlengju bæjarstæðis Bjarnarnes er að finna ummerki um þrjár litlar verstöðvar, tvær eru samtíða en sú þriðja er ögn yngri. Einkenni þessara verstöðva eru um þrjár verbúðir á hverjum stað fyrir sig og í tveimur tilvika voru þar einnig að finna naust. Árið 2022 hófst fornleifarannsókn á Hvítsöndum en þar eru þrjár verbúðir, tvær ílangar og ein nánast ferhyrnd. Voru tvær þeirra rannasakaðar að þessu sinni. Búðirnar voru ólíkar að stærð og lögun. Sú stærri líktist hvað helst lítilli skálabyggingu með eldstæði fyrir miðju og röð stoða meðfram sitthvorum langvegg. Þar hefur um 6-8 manna áhöfn getað dvalið en þó við þröngan kost. Sú minni er nánast ferhyrnt, með einu umfari steina meðfram veggjum, búðin var tvískipt og var hlaðið eldstæði upp við suðurvegg. Þar hafa í mesta lagi tvær manneskjur geta dvalið hlutverk hússins kann að hafa verið eldhús. Auk fornleifauppgrafter voru mældar upp um 30 litlar gryfjur sem kunna að tengjast lýsisframleiðslu

Lykilorð: *Verbúð, sjávarauðlindir, árstíðabundin búseta, Strandir*

Abstract

Marine resources have played an integral role both for economic purposes as well as basic subsistence strategies. Recent studies in Strandir, NW Iceland, indicate that the acquisition of marine resources was highly organized from as early as the settlement period in Iceland (late 9th to 10th century). By the coastline on the farm Bjarnarnes, there are remains of three small fishing stations. Two are contemporary, while the third one might be slightly younger. In 2022, an excavation was conducted at Hvísandar, where there are in total three seasonal booths. Written sources indicate that Hvísandar might be a so-called driftwood station as well as a base for the procurement of other marine resources. Two booths were excavated, one which was semi-rectangular in shape, divided into two spaces with a hearth up against the south wall. The other one was larger and reminded of a very small longhouse with a central hearth. Most likely, it could have housed around six people, while the other one could have housed two but could also have served as a kitchen. As well as conducting the excavation, several pits were noted and surveyed. Although their function is still unknown, they might have been used for melting blubber.

Keywords: *Booth, marine resources, seasonal settlement, Viking Age, Strandir*

Efniyfirlit

Grunnupplýsingar	3
Staðsetningarkort	4
Útdráttur	5
Abstract	5
1 Inngangur	7
2 Markmið og framkvæmd	8
2.1 Aðferðafræði	8
2.2 Gripir	9
2.3 Jarðvegssýni	9
3 Fornleifarannsókn	10
3.1 Fyrri rannsóknir	10
3.2 Svæði A	11
3.2.1 Notkunarskeið I	11
3.2.2 Notkunarskeið II	17
3.2.3 Umræða	19
3.3 Svæði B	20
3.3.1 Notkunarskeið I	21
3.3.2 Notkunarskeið II	31
3.3.3 Umræða	32
3.4 Gryfjur og búð C	33
3.5 Aðrar rannsóknir	35
4 Umræða	35
5 Lokaorð / niðurstöður	39
Heimildaskrá	39
Viðaukar	42
1 Einingaskrá	42
2 Fundaskrá	47
3 Sýnaskrá	48
4 Ljósmyndaskrá	49
5 Matrix	58

1 Inngangur

Hvítsandar eru nyrst á bæjarstæði Bjarnarness á Ströndum. Þar eru þrjár tóftir sem hafa verið túlkaðar sem verbúðir, tvær af þeim voru aldursgreindar árið 2021 og reyndust vera frá 10. öld. Ritaðar heimildir benda til þess að á Hvítsöndum hafi verið nytjastaður þar sem ýmsum sjávarauðlindum hafi verið safnað saman, m.a. rekaviði, sem kann að hafa verið unninn þar. Til að mynda fannst vaðsteinn við könnunarrannsókn árið 2021 sem bendir til línuveiða. Rannsókn fór fram á tveimur svæðum, svæði A og svæði B og var markmiðið að fullgrafa tvær búðir á Hvítsöndum. Helstu rannsóknarspurningarnar sem verkefnið leitast eftir að svara eru hvaða sjávarauðlindir var verið að nytja. Við hvers konar aðstæður bjó fólk sem aflaði auðlindanna? Hversu margir dvöldu þarna að jafnaði?

Eins og fyrri ár hefur verið lögð áhersla á gott samstarf við heimafólk og var fólki boðið að koma og kynna sér rannsóknina. Grunnskólabörn við Grunnskólann á Drangnesi komu í sína árlega vettvangsferð en fyrri ár hafa þau komið og kynnt sér rannsóknina í Sandvík.

Lísabet Guðmundsdóttir stjórnaði rannsókn, sá um úrvinnslu og skýrsluskrif, Morten Ramstad sá um úrvinnslu loftmynda. Auk þess störfuðu fornleifafræðingarnir Lilja Laufey Davíðsdóttir, Morten Ramstad og Dawn Mooney við vettvangsrannsóknina ásamt fornleifafræðinemanum Birni Guðna Guðjónssyni. Okkur til aðstoðar var einnig Bergsveinn Birgisson. Rannsóknin fór fram 4. til 17. september, 2022. Verkefnið er fjármagnað af Fornminjasjóði og er rannsóknin samstarfsverkefni Fornleifastofnunar Íslands, Háskólasafnsins í Bergen og Háskólasafnsins í Stavanger. Ég vil þakka landeigendum fyrir að veita okkur leyfi til rannsókna en að auki vil ég þakka Sigurði Skagfjörð fyrir veitta aðstoð.

Mynd 1. Þáttakendur í rannsókninni á Hvítsöndum. Frá vinstri Björn Guðni, Bergsveinn, Morten, Lilja Laufey, Lísabet og Dawn.

Mynd 2. Þáttakendur í fiskibúð, á svæði A. Frá vinstri: Morten, Lilja Laufey, Lísabet, Bergsveinn, Dawn og Björn Guðni.

2 Markmið og framkvæmd

2.1 Aðferðafræði

Uppgröftur og skráning mannvistarlaganna fylgir svokallaðri einingaaðferð (e. single context recording), sem lýst er í uppgrftarhandbók Fornleifastofnunar Íslands (Lucas, Gavin. 2003. Archaeological field manual. Fornleifastofnun Íslands, Reykjavík). Hún felur í sér að hugsað er um hvert mannvistarlag (t.d. jarðlag, holu, gröf, eða byggingahluta) á minjasvæði sem einstakan atburð (einingu) í uppbyggingu þess. Hver eining er skráð, teiknuð, hæðarmæld og ljósmynduð og fær hún númer í hlaupandi númerakerfi sem er einstakt innan þess rannsóknarsvæðis sem unnið er á. Í þessari

rannsókn voru öll lög og gripir mældir inn með Trimble alstöð sem var sett upp út frá tveimur þekktum hnítum í Isnet 98 kerfinu. Öll gögn voru færð daglega inn í Qgis, landfræðilegt upplýsingakerfi ásamt grunnupplýsingum um hvert lag. Að auki voru öll gögn sett í uppgraffarforritið Intrasis.

Á meðan á uppgrefti stendur eru einingarnar færðar jafnóðum inn í flæðirit (e. Harris Matrix), sem heldur utan um aldursröð þeirra sem og annað samhengi þeirra á milli. Gerir flæðiritið þeim sem grefur kleift að halda góðri yfirsýn yfir uppbyggingu þess minjasvæðis sem unnið er á. Oft getur verið flókið að ráða í samhengi á milli mannvistarlaganna og því eru einingar sem þykja eiga saman á einhvern hátt, eins t.d þær sem taldar eru tilheyra sama notkunarskeiði, settar saman í hóp sem fær númer úr sömu röð og einingarnar sjálfar. Þegar kemur síðan að því að lýsa niðurstöðum uppgraffar í rituðu máli er vísað í númer eininga og hópa þar sem það á við. Notast er við Harris Matrix Composer sem er forrit sérhannað til að halda utan um slík gögn. (Harrismatrixcomposer.com)

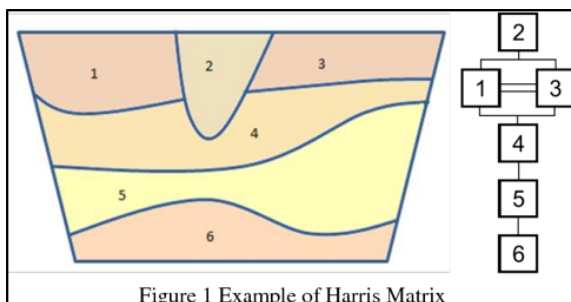

Figure 1 Example of Harris Matrix
Single context og Harris Matrix (<https://www.semanticscholar.org/paper/The-Temporal-Dimension-in-a-4D-Archaeological-Data-Roo-Weghe/de4d0da90c6dce4d502f43b1e6b162f4d105432a/figure/2>)

2.2 Gripir

Gripir sem finnast við uppgröft eru einnig mikilvægur gagnaflokkur þar sem þeir geta m.a gefið góða vísbendingu um aldur mannvistarlaganna eða hlutverk bygginga. Eru þeir einnig allir númeraðir í hlaupandi númerakerfi. Ekki finnast allir gripir í samhengi, þar sem sumir koma fram við hreinsun á uppgraffarsvæði en þegar vitað er úr hvaða mannvistarlögum gripir koma, eru eininganúmer mannvistarlaganna hengd við gripunúmerin og fylgja þau gripunum gegnum allt úrvinnsluferlið (Lucas, 2003).

2.3 Jarðvegssýni

Jarðvegssýni eru tekin úr mannvistarlögum til ýmissa greininga þar sem þurfa þykir. Fá jarðvegssýnin einnig einstök númer í hlaupandi númerakerfi og eru þau númer tengd eininganúmerum þeirra mannvistarlaganna sem sýnin koma úr. Veltur stærð sýnanna á því í hvaða tilgangi þau eru tekin hverju sinni (skordýragreining, sníkjudýragreining, frjókornagreining, efnagreining, þurr- eða blautsigtun o.s.frv.).

3 Fornleifarannsókn

3.1 Fyrri rannsóknir

Upphaf rannsóknarinnar á Hvítsöndum má rekja til ársins 2018 þegar rannsókn hófst í Sandvík í landi Bæjar. Var um björgunarrannsókn að ræða en þar eru minjar samtíða þeim á Hvítsöndum að hverfa í hafið vegna landbrots. Ári síðar fór fram könnunarrannsókn og skráning minja í landi Bjarnarness, bæjarstæði norðan við Bæ. Leiddi rannsóknin í ljós umfangsmiklar minjar tengdar sjávarnytjum frá elstu tíð í heimatúni Bjarnarness og Búðarvogi (Lísabet Guðmundsdóttir 2020). Árið 2021 voru gerði könnunarskurðir á búðatóftum á Hvítsöndum sem leiddi ljós að búðatóftirnar væru um það bil frá 10. öld (Lísabet Guðmundsdóttir og Morten Ramstad 2022). Því er um að ræða umfangsmikið menningarlandslag sem tengist nýtingu sjávarauðlinda á víkingaöld. Markmið rannsóknarinnar eru margþætt, í fyrsta lagi skera úr um hvenær land var fyrst numið á Ströndum og hvort svæðið hafi upphaflega verið nýtt annars staðar frá eða hvort föst búseta fylgdi nýtingunni frá upphafi. Í öðru lagi að meta hversu stórt hlutverk sjávarnytjar léku á fyrstu áratugum Íslandsbyggðar og hvernig nýting auðlindanna var skipulögð. Auk þessara grunnspurninga er leitast við að skoða aðstæður fólksins sem þarna bjó og starfaði.

Fornleifarannsókn fór fram á tveimur svæðum, svæði A sem var 5x5,5 m á stærð og svæði B sem var 10x8 m.

Mynd 3. Yfirlitsmynd yfir Hvitsanda (mynd tekin í V).

3.2 Svæði A

Á svæði A var nánast ferhyrningslaga tóft, um það bil 5,5 x 4,8 m að utanmáli og 2,6 x 2,5 m að innanmáli. Árið 2021 var gerð kolefnisaldursgreining á kolaðri birkigreini úr eldstæði sem bendir til þess að búðin hafi verið í notkun á tímabilinu 885-987 e.Kr. (95,4%) (Lísabet Guðmundsdóttir & Morten Ramstad 2022). Búðin tók talsverðum breytingum yfir notkunartímabilið og greinilegt að veður og vindur hafa leikið hana grátt á milli notkunarkeiða.

3.2.1 Notkunarkeið I

Á elsta notkunarkeiði búðarinnar er inngangur á austurhlið mannvirkisins. Vestur-, suður- og austurveggir tilheyra torfvegg [170] en norðurhlið hússins tilheyrir torfvegg [171]. Þar sem varðveisla var hvað best var hægt að greina tvö umför af grjóti í vegg en það var að mestu

hrunið. Ennfremur var austurveggur með hvítum sandlinsum í torfi sem bendir til þess að það hafi verið tekið á Hvítsöndum. Hér er ekki um að ræða gott mýrartorf frekar þann efnivið sem nærumhverfi hafði upp á að bjóða.

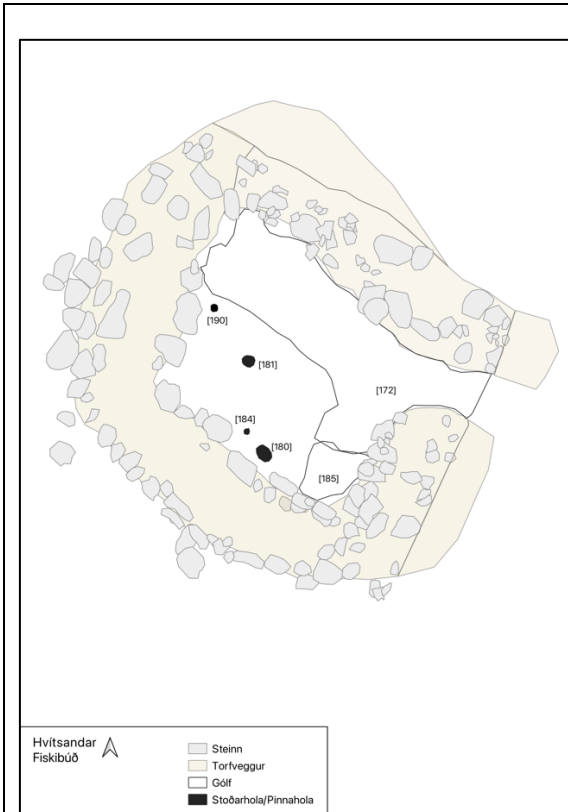

Mynd 4. Torfveggir fiskibúðar.

Mynd 5. Lilja og Dawn við rannsókn á fiskibúð. Takið eftir öllum smásteinunum í veggnum.

Elstu mannvistarleifar innan búðarinnar eru niðurgreftir, eða holur. Pinnahola [191] er upp við vesturvegg búðarinnar, holan er átta cm á dýpt, botn er oddlaga, hliðar brattar. Fylling [182], var brún á lit, laus í sér. Hóla [190] er um 12 cm á dýpt, með steini í botni, fylling [181] er kolablönduð efst með smávegis af brenndum beinum í en einsleitari þegar neðar dregur. Pinnahola [184] er einnig með elstu mannvistarleifum búðarinnar og líklegast samtíða hinum. Holan er um 8 cm á dýpt, oddlaga og er eldri en elstu greinanlegu gólfög búðarinnar. Holurnar virðast vera samtíða og ekki var neitt augljóst gólfslag sem hægt var að tengja við þær, elstu gólfög lágðu yfir þeim. Ef til vill er um að ræða pinnaholur fyrir stoðir til þess að halda uppi tjaldi yfir búðinni, síðar hefur hún líklegast verið með þaki. Myndi það skýra af hverju engin varðveitt gólfög eru tengd þessu elsta skeiði.

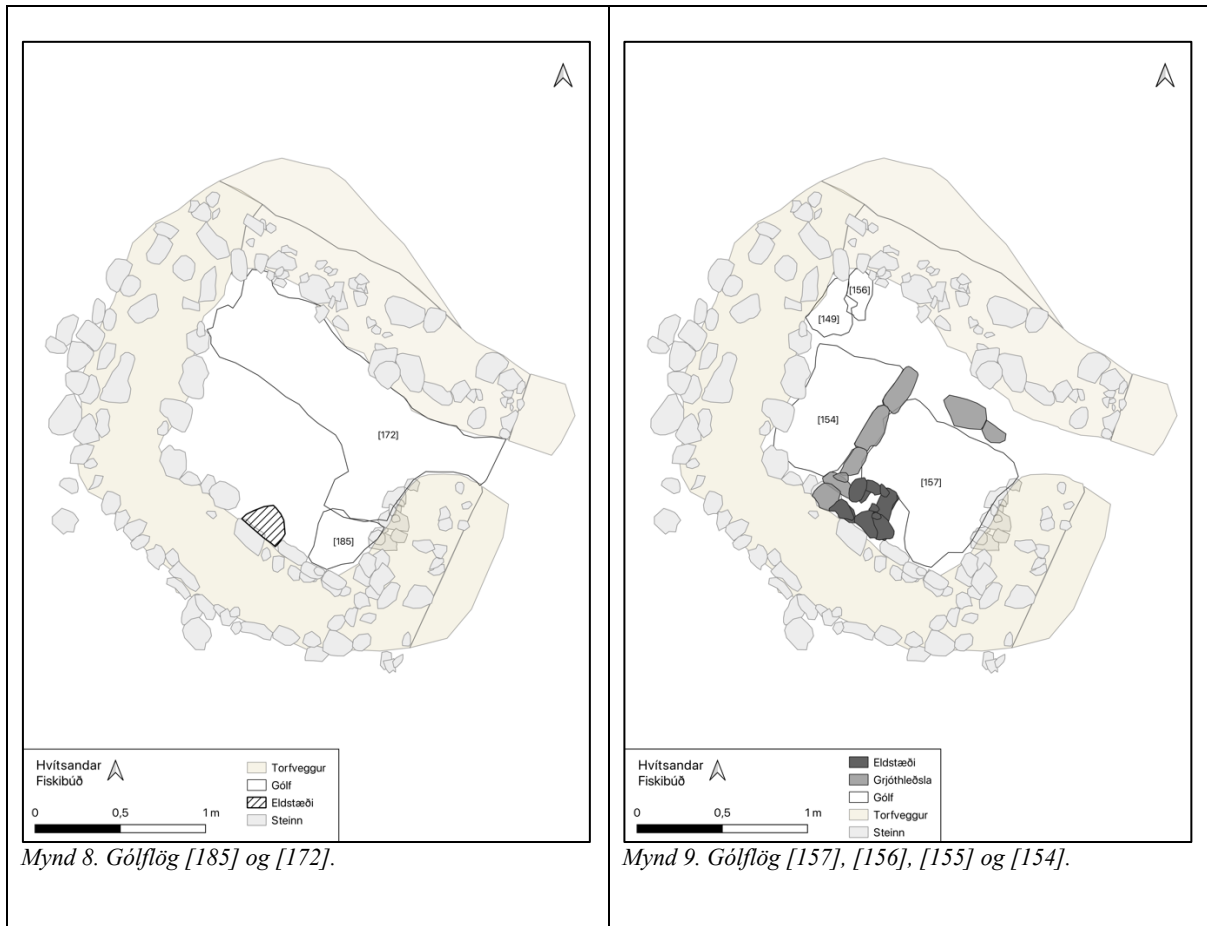
Mynd 6. Elstu mannvistarlögin í fiskibúðinni.

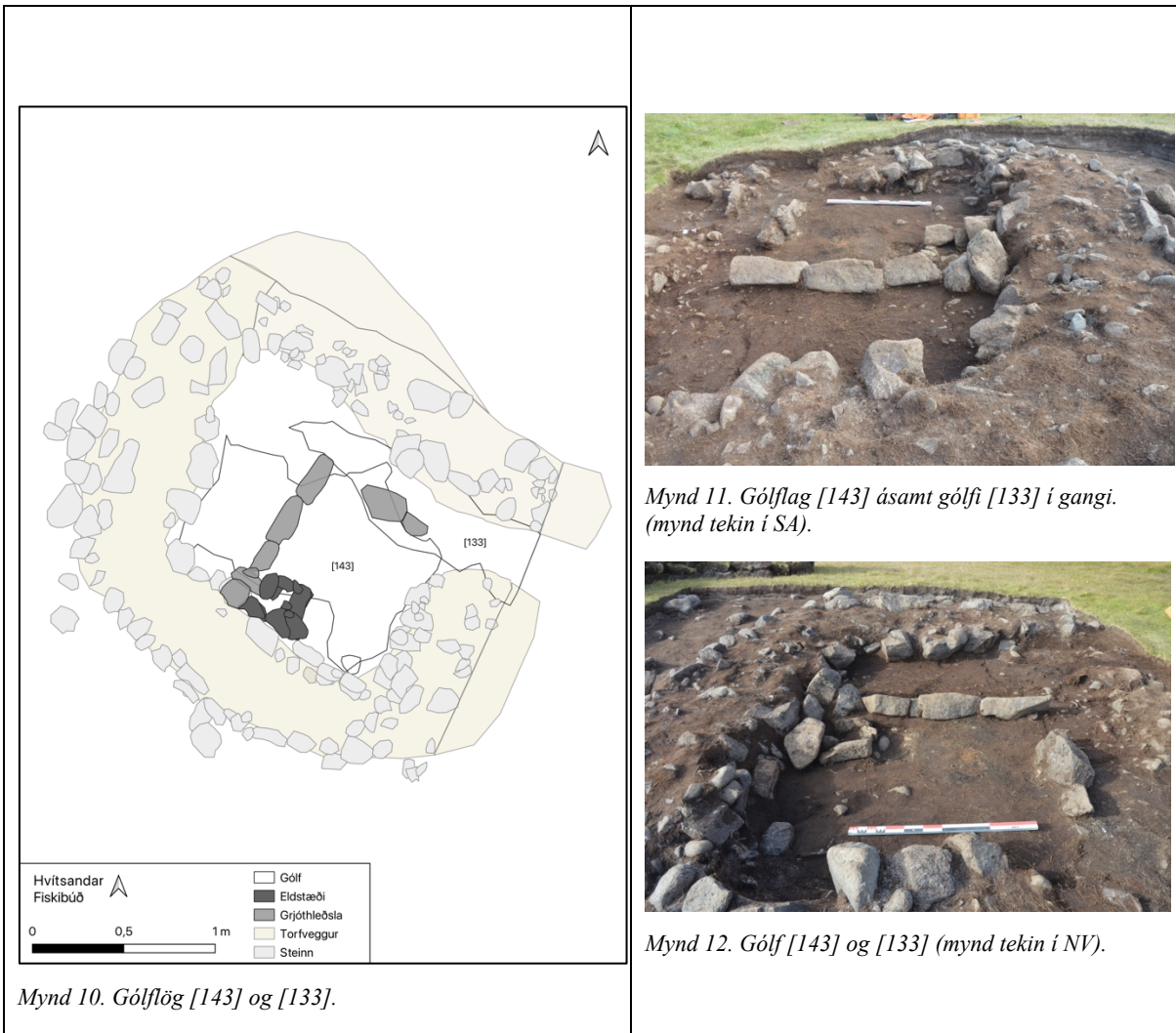
Mynd 7. Elstu mannvistarlögin í fiskibúðinni með loftmynd undir.

Fyrir miðju húsi var grjóthleðsla [147], henni tilheyrðu ílangir steinar, töluvert stærri en steinarnir í veggheðslu búðarinnar. Hleðslan skipti búðinni niður í tvö rými og hefur tilheyrt innvegg sem var 1,7 m á lengd, ekkert augljóst torf var í milliveggnum eða við hann svo að líklegast hefur verið timburþil. Að auki var hleðsla sem lá í austur - vestur og lokaði rýminu að austanverðu að einhverju leyti.

Elstu gólfög búðarinnar voru gólf [186] í suðausturhorni hússins og gólf [172] sem lá meðfram norðurvegg. Lögin eru svipuð en þó herslumunur á þeim. Gólf [186] var laust í sér og er talið að það hafi myndast undir bekk en bæði gólfín eru gráleit, torfkennd með töluverðu af skeljasandi í, ásamt beinum, brenndum og óbrenndum.

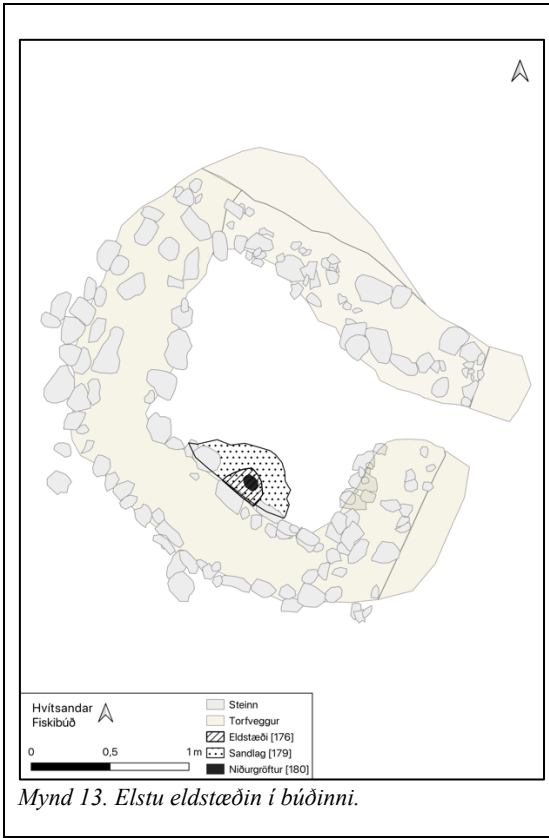

Yfir gólflagi [172] var veggheðsla [147] sem skipti búðinni í tvö rými svo að upphaflega var eingöngu eitt rými í búðinni. Ofan á gólflagi [185] og [172] sem var elsta gólflagið í austurrými búðarinnar var gólf [157]. Gólfið var þétt, dökk-rauðbrúnt á lit, kola- og móöskublandað með einstaka litlum steinum í, í laginu fannst bein F#41 og jaspis F#42. Í norðvesturhorni búðarinnar voru lög [156] og [149]. Líklegast er um gólf að ræða, gólf [156] samanstendur af ösku, brenndum beinum og kolum. Lagið var ljósgulbrúnt á lit og í því var eitt bein F#40. Lag [149] samanstóð af torfi og grjóti en í því var járngripur F#39 og bein F#38. Ekki er um augljóst gólf að ræða en líklegast hefur hrúnið úr veggnum en ekki hreinsað á milli ára. Yngsta góflögin á þessum notkunarskeiði eru gólf [143] sem er í sunnanverðri búðinni og gólf [133] sem liggur meðfram norðurvegg. Að öllum líkindum tilheyrir þó gólf [143] yngra notkunarskeiði er búðin var minni.

Eldstæði

Hlaðið eldstæði var í austurrými búðarinnar, upp við suðurvegg. Í botni eldstæðisins var niðurgroftur [180], um 20 cm í þvermál og 6 cm á dýpt, botn var flatur og hliðar lóðréttar nema að norðvestanverðu. Í og yfir niðurgreftinum var sandlag [179] sem í voru litlir eldsprungnir steinar og kol. Eflaust hefur verið lítið niðurgrafið eldstæði upp við vegginn líkt og móaska [176] ber vitni um.

Mynd 13. Elstu eldstæðin í búðinni.

Mynd 14. Eldstæði [176] (mynd tekin í V).

Yfir eldstæði [176] var grjóthlaðið eldstæði [142], en það kom upphaflega í ljós við könnunarskurð árið 2021. Við rannsókn fannst hálfkláraður vaðsteinn en að auki var tekið sýni úr eldstæðinu sem í var koluð birkigrein sem var aldursgreind (Lísabet Guðmundsdóttir og Morten Ramstad 2022).

Mynd 15. Morten við drónamyndatöku árið 2021.

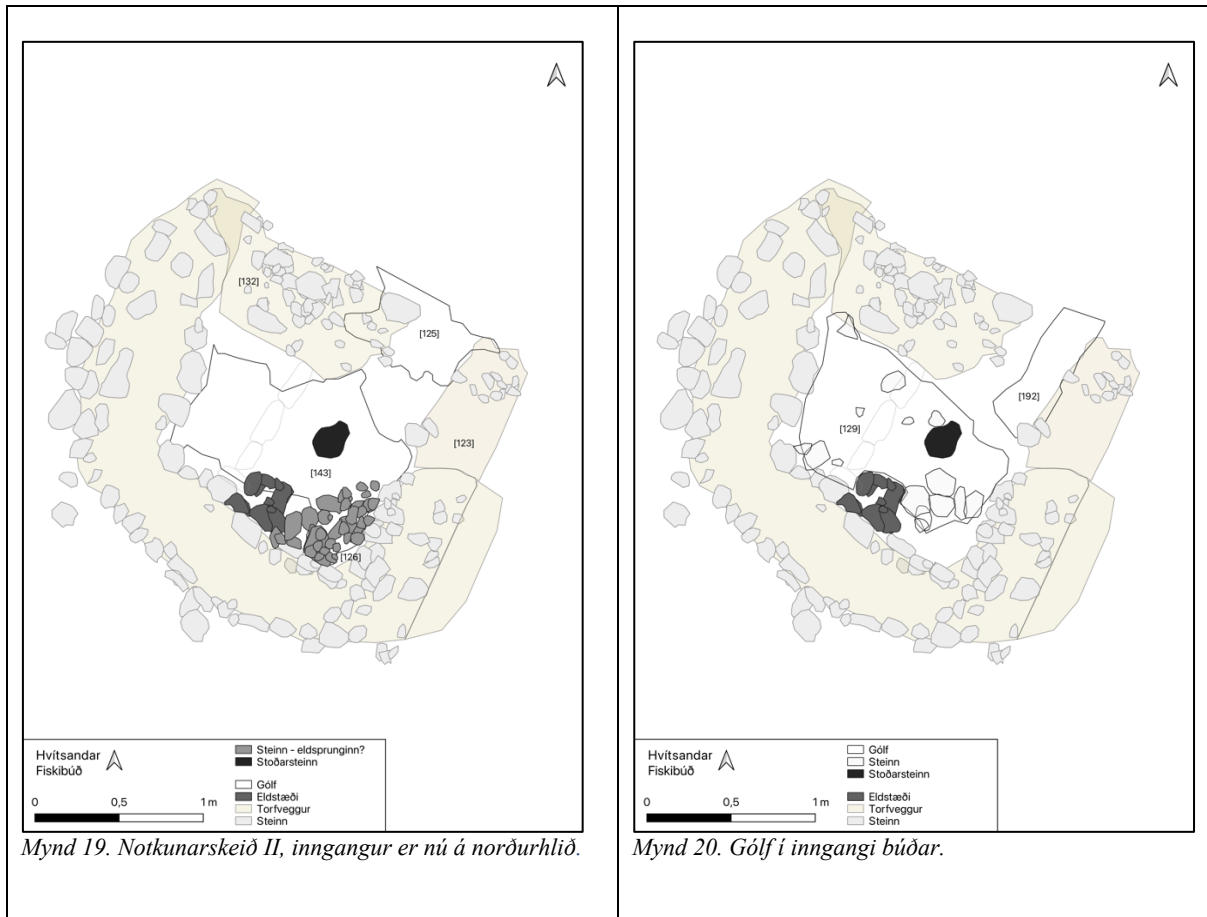
Mynd 16. Eldstæði [142] árið 2021 (mynd tekin í SV).

Eldstæðið var ferningslaga, 55 cm x 55 cm. Að hluta til var grjót úr suðurvegg nýtt í bakhlið eldstæðisins og var milliveggur [147] samtíða. Kynt hafði verið í eldstæðinu með mó og lyngi [141] en að auki voru í því brennd bein.

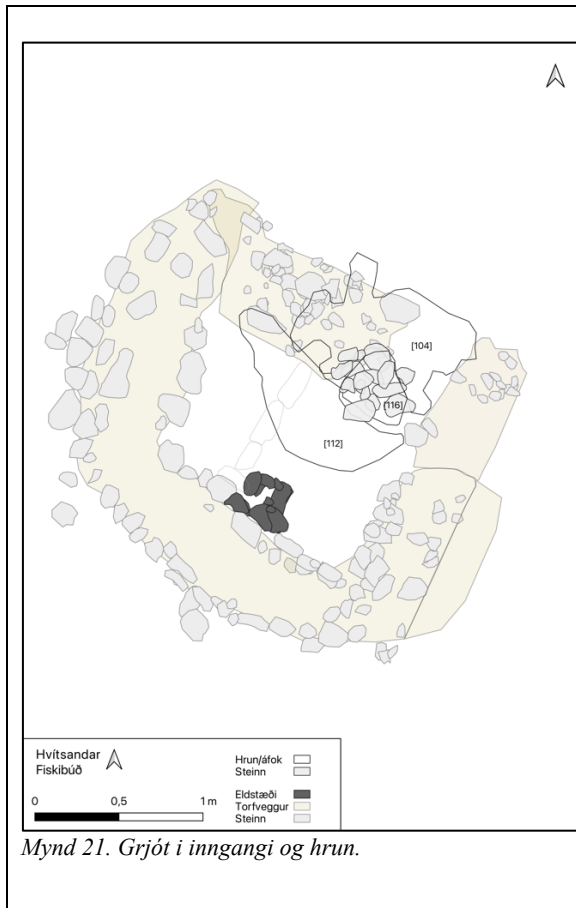
3.2.2 Notkunarskeið II

Á þessu notkunarskeiði var búðin minnkuð og inngangur færður yfir á norðurhlið, en fyllt upp í inngang að austanverðu með torflagi [123]. Elsta gólfagið á þessi skeiði var líklegast gólf [143] sem fjallað var undir notkunarskeið I. Að auki var norðurveggur endurhlaðinn [132]. Ljóst er að töluvert hefur mætt á norðurveggnum í gegnum tíðina, hann virðist hafa verið lagfærður og endurhlaðinn nokkuð oft en að auki hefur verið traðkað á honum er búðin var stækkuð því að jarðvegur í vegg var mjög blandaður og á köflum virtust vera lög í honum sem minntu á gólf. Til að mynda fannst lítil sylgja úr rostungstönn F#1 í veggnum auk beina F#13.

Í suðausturhorni búðarinnar var torfhrun ásamt grjóthrúgu [126] sem samanstóð að miklu leyti af hnefastórum steinum, sumir virðast vera eldsprungnir og kunna því hafa verið notaðir til þess að hita upp búðina. Í Sandvík var smáhýsi með hlöðnu eldstæði og töluverðum fjölda af eldsprungum steinum á víð og dreif um húsið (Lísabet Guðmundsdóttir 2020, 2021). Nyrst í búðinni var lag [125], grábleikt móöskulag með töluverðu af kolum í og brenndum beinum. Lagið liggur að hluta til yfir vegg en er þó afar gólflegt. Hins vegar var vandasamt að greina norðurvegginn á þessu notkunarskeiði. Ofan á móöskulagi [125] var gólfslag [192], lagið er dökkgrátt, þétt og er gólfslag í inngangi. Lagið var ekki mælt á vettvangi en við úrvinnslu kom í ljós að það greinir sig frá [125] og því var því skipt í tvö lög. Innan búðar var sendið torflag [129], að öllum líkindum torfhrun og áfok sem hefur borist inn í búðina á þeim hluta ársins sem hún var ekki í notkun. En einnig var það trampað og í því bein svo hér kann einnig að vera hrunið torf og veggjamoldir sem trampað hefur verið á. Steinar upp við eldstæði virðast þó ekki vera eingöngu hrun úr vegg svo að ef til vill hefur eitthvað staðið upp við eldstæðið þótt um það sé ekki hægt að fullyrða. Yfir gólfslagi [192] var lag [116] sem samanstóð aðallega af lágbörðu grjóti. Grjótið kann að hafa verið lagt í og fyrir framan innganginn í þeim tilgangi að loka honum og hann aftur fluttur yfir á austurhlið. Ef svo er virðist hann hafa

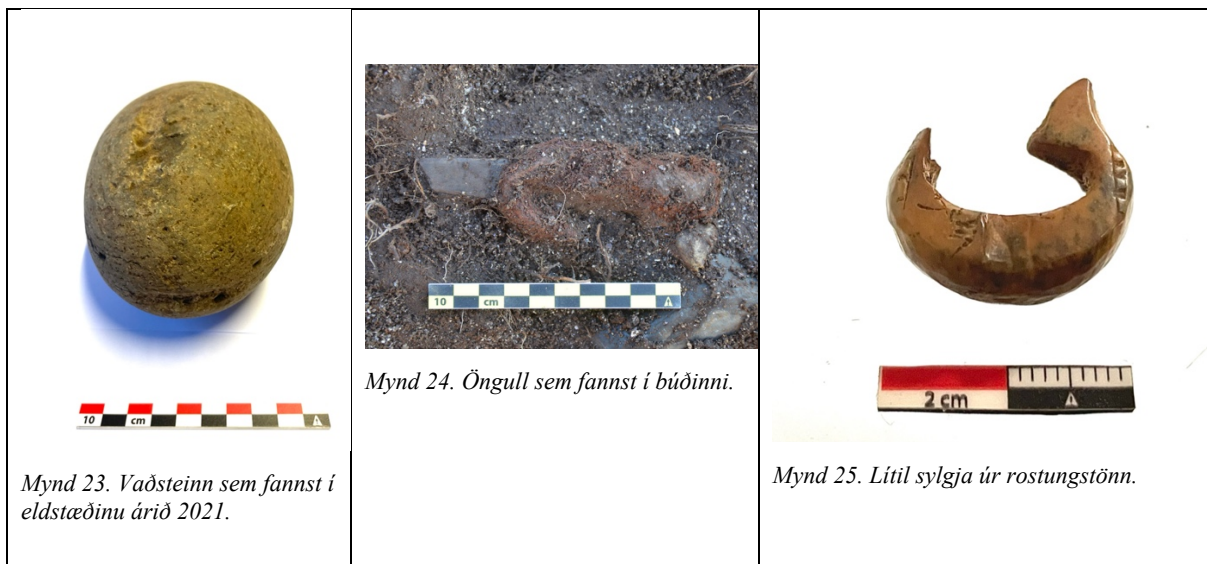
verið ögn sunnar en elsti inngangur búðarinnar. Blandað lag [104] er einnig yfir gólfi [192], er um að ræða blandað móöskulag með kolum í. Er talið að því hafi verið hent ofan í tóftina eftir að búðin fór úr notkun. Sunnan við lag [116] var torf- og grjóthrun úr norðurvegg en að vestanverðu var torfhrun [105]. Yngstu lög búðarinnar, [103], [102] og [101] voru skilgreind sem torfhrun og sandlög sem mynduðust eftir að búðin fór úr notkun. Yfir allri tóftinni var yfirborðslag [100].

3.2.3 Umræða

Rýmið innan búðar var rétt rúmlega 5 fm á stærð, minna en barnaherbergi í meðalstórrí íbúð í dag. Upphaflega virðist búðin hafa verið eitt rými og var inngangur að austanverðu, ekki voru greinileg gólflög sem tengjast þessu notkunarskeiði en þar voru litlar holur sem gætu verið eftir stoðir fyrir þak eða það sem líklegra er tjald yfir búðinni. Eldstæði var upp við suðurvegg en að litlu leyti niðurgrafið. Síðar er rýminu skipt með þili og var hlaðið eldstæði í austurrými búðarinnar en ekki var eldstæði í því vestara. Kann það að vera vísbending um hlutverk þessara tveggja herbergja. Töluvert var af dýrabeinum í gólflögum sem og í hruni og því getur verið að hér sé um verbúð og eldhús að ræða. En mun meira fannst af dýrabeinum í

Þessari búð en þeirri á svæði B. Í austurrýminu hafi þá verið eldaður matur fyrir sjómenn og -konur en í vesturrýminu kann að hafa verið svefnaðstaða. Inngangur í búðina var færður til, upphaflega var hann á austurgafli en færður yfir á norðurgaflinn, mögulega hefur ríkjandi vindátt breyst og því þótt nauðsynlegt færa dyrnar. Það er mögulegt að á yngsta notkunarskeiði búðarinnar hafi inngangur aftur verið færður yfir á austurgafli en það er óljóst enn sem komið er. Mikið hefur mætt á norðurveggnum, vegna veðurs, vinds og sjógangs og hefur þurft að endurhlaða vegginn margsinnis en einnig virðist búðin hafa verið minnkuð á síðara notkunarskeiði hennar. Ljóst er að ekki hefur verið hægt að koma heilli áhöfn fyrir í búð af þessari stærð og því hafa áhafnir eða það fólk sem starfaði á Hvítsöndum búið í fiskiskálum en tveir slíkir eru á Hvítsöndum (sjá svæði B). Þrátt fyrir að talið sé að búðin hafi að hluta til þjónað sem eldhús tengist hún einnig sjósókn því í henni fundust bæði öngull og vaðsteinn en einnig persónulegur gripur, lítil sylgja sem unnin var úr rostungstönn. Ef til vill hefur hún komið af klæðum eða jafnvel kistli en það er enn óljóst. Gripir úr rostungstönn voru verðmætir sem bendir til þess að þau sem héldu til á Hvítsöndum hafi ekki eingöngu verið af lægstu stigum.

3.3 Svæði B

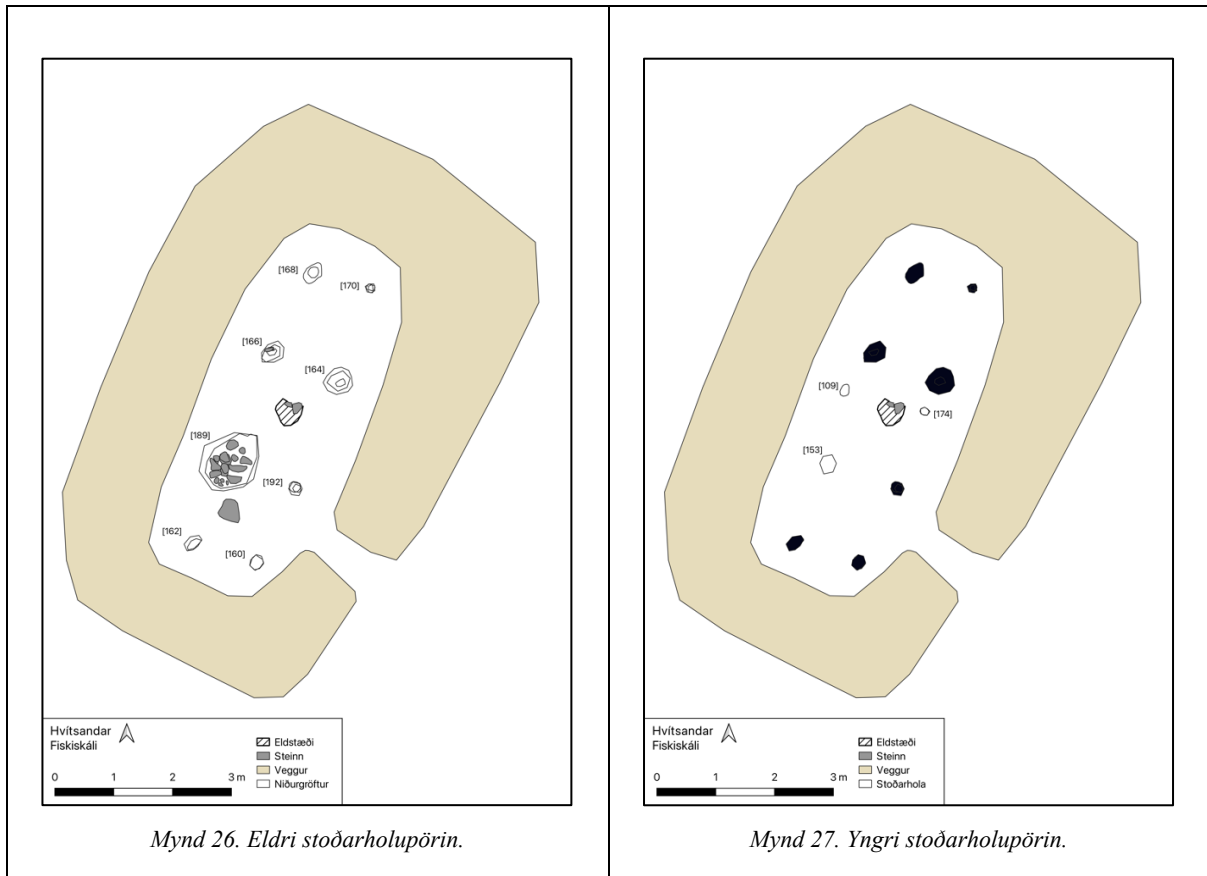
Svæði B er 10x8 m á stærð en tóftin sjálf er 10x6,8 m að utanmáli. Inngangur í tóftina var að austanverðu.

3.3.1 Notkunarskeið I

Búðin er 10 m á lengd og 8 m á breidd að utanmáli og 6,4 m x 2,9 m að innanmáli. Hún er að nokkru byggð upp við og ofan á gömlum sjávarkambi og hún virðist vera lítillaga niðurgráfin. Torfveggur [148] var um 1,5 m á breidd og var hæð hans um 30-40 cm. Veggir eru að hluta hlaðnir úr uppmokstri tóftarinnar, hvítum skeljasandi og lélegu torfi sem að öllum líkindum hefur ekki verið endingargott.

Stoðarholur

Innan tóftarinnar voru tvær raðir af stoðarholum, fjórar stoðarholur meðfram hvorum langvegg. Flestar voru þær í kringum 20-30 cm í þvermál en við vesturhlið var frekar stór hringlaga niðurgröftur, um 0,9 m í þvermál. Stoðarholurnar voru grafnar ofan í hvítan skeljasand. Stoðarhola [161] var í suðvesturhorni tóftarinnar, hún var nánast kringlótt um 36 cm í þvermál og um 25 cm á dýpt. Fylling [162] samanstóð af lausu sendnu silti, botn var sléttur og hliðar lóðréttar. Norðan við holu [161] var niðurgröftur [189] sem var töluvert stærri en hinar stoðarholurnar en hins vegar í línu við þær. Þvermál holunnar var 90 cm og dýpt 70 cm. Fylling gryfjunnar [188] samanstóð af gráleitu leirkenndu lagi, mjög þéttu í sér en undir þeirri fyllingu var dökkur sandur sem var laus í sér, sérstaklega þegar neðar dró. Þess má geta að undir tóftinni er hvítur skeljasandur svo að fyllingin skar sig mjög úr. Bendir það til þess að komið hafi verið með dökkan sand annarsstaðar að til þess að fylla upp í holurnar. Einstaka fiskbein voru í fyllingunni og í botni var grjót sem virðist hafa verið lagt þar af mannavöldum. Ekki er ljóst hvort holan hafi verið grafin í þessari stærð til þess að koma stoð fyrir eða hvort gryfjan hafi upphaflega haft annað hlutverk. Ef svo er kann stoðaparið [161] og [192] að vera yngri en hin stoðapörin, hins vegar var ekki hægt að greina það út frá jarðlagasamhenginu. Síðar var fyllt upp í gryfjuna og í fyllingunni mátti greina yngri stoðarholu [158]

Mynd 26. Eldri stoðarholupörin.

Mynd 27. Yngri stoðarholupörin.

Um 1,2 m norðan við gryfjuna var stoðarhola [166] og í henni fylling [165]. Í fyllingu holunnar var laus sandur og grjót, líklegast þúkk við stoðina. Þvermál holunnar var 48 cm og dýpt 33 cm, hliðar voru nánast lóðréttar og botn holunnar ávalur. Um 1,1 m norðan við fyrrnefnda holu var stoðarhola [167] og í henni fylling [168], holan var ílöng, um 38 x 26 cm og dýpt var 30 cm. Hliðar voru aflíðandi að sunnanverðu en annars lóðréttar, botn var ávalur. Fylling samanstóð af dökkum lausum sandi. Um 0,8 m austan við fyrrnefnda stoð var stoðarhola [170] og í henni fylling [169], holan var kringlótt, um 16 cm í þvermál og dýpt var 15 cm. Fylling samanstóð af fokmold og sandi. Þessi hola voru töluvert minni en aðrar stoðarholur í tóftinni sem tilheyrðu þessu byggingarskeiði. Um 1,3 m sunnan við holu [170] er stoðarhola [164] og í henni fylling [163], þvermál holunnar er um 36 cm og dýpt 25 cm. Hliðar eru aflíðandi og botn nánast sléttur. Um 1,5 m sunnan við fyrrnefnda holu var stoðarhola [192] með fyllingu [186], holan sjálf var um 15 cm í þvermál og 10 cm á dýpt en fyllingin var ílöng og um 45 x 23 cm og náði töluvert út fyrir barma holunnar, en ofan í holunni sjálfri var stærð sú sama. Fyllingin samanstóð af þéttu sendnu silti með bleikum mööskuflekkjum. Sunnan við fyrrnefnda holu, í suðausturhorni mannvirkisins var stoðarhola [160] og fylling [159], fyllingin var dökk og þétt með smávegis af kolum í. Stærð holunnar

var 25 x 16 cm og 28 cm á dýpt, hliðar voru lóðréttar og botn oddlaga. Á milli stoðarhola [162] og [152] var hella sem kann að hafa verið notuð sem stoðarsteinn á einhverjum tíma.

Sunnan við stoðapar [166] og [164] er stoðapar [109] og [174], eru þær yngri en fyrrnefndu holurnar, en geta þó hafa verið notaðar samtímis, annaðhvort til þess að styrkja þak eða einhver tilfærsla hefur verið á stoðunum við lagfæringu. Þvermál holanna var 17 cm og dýpt um 20 cm. Fylling var laus í sér og samanstóð nánast eingöngu af sandi.

Mynd 28. Loftmynd af fiskiskála eftir að fylling í stoðarholum var fjarlægð.

Gólfög

Gólfög mannvirkisins voru í flestum tilvika þunnar linsur, lausar í sér og móöskublandaðar. Elstu gólfögin lágu beint ofan á hvítum skeljasandi, líklegast er að einhver gróður hafi verið þegar húsið var upphaflega reist en það var þó ekki hægt að greina merki um hann. Eitt af elstu gólfögnum var í norðurenda hússins, gólf [178]. Lagið var laust í sér, bleikt á lit, nánast eingöngu móöskudreif sem í voru kol og brennd bein. Sunnan við gólfag [178] var gólf [173], liggur það upp við austurvegg, var það blandað en samanstóð af sóti, móösku og kolum. Var það um 3-4 cm á þykkt. Yfir gólfi [173] var móöskulag eða dreif [151], sem fer að nokkru ofan í gryfju [152]/[188] en liggur þó ofan á fyllingunni. Lagið er brúnbleikt og í

eru kol og brennd bein. Syðst í tóftinni er gólflag [150], eitt af elstu gólflögnum í húsinu sem liggur beint ofan á hvíta skeljasandinum. Lagið er mjög þunnt, bleikbrúnt á lit, í því er móaska, kol og brennd bein. Í raun má lýsa því sem móöskudreif.

Upp við austurvegg var gólflag [144] sem samanstóð aðallega af móösku, en í voru kol og brennd bein. Fyrir miðri byggingu var eldstæði [131] sem var nánast kringlótt, um 0,5 m í þvermál og yngra eldstæði [130] ofan á því (sjá umfjöllun um eldstæði í næsta hluta). Í norðurhluta mannvirkisins var torfkennt, þétt lag [139], dökkbrúnt á lit með einstaka kolum. Líklegast er um að ræða gólflag fremur en torfhrun og þó sennilegast um hvortveggja að ræða.

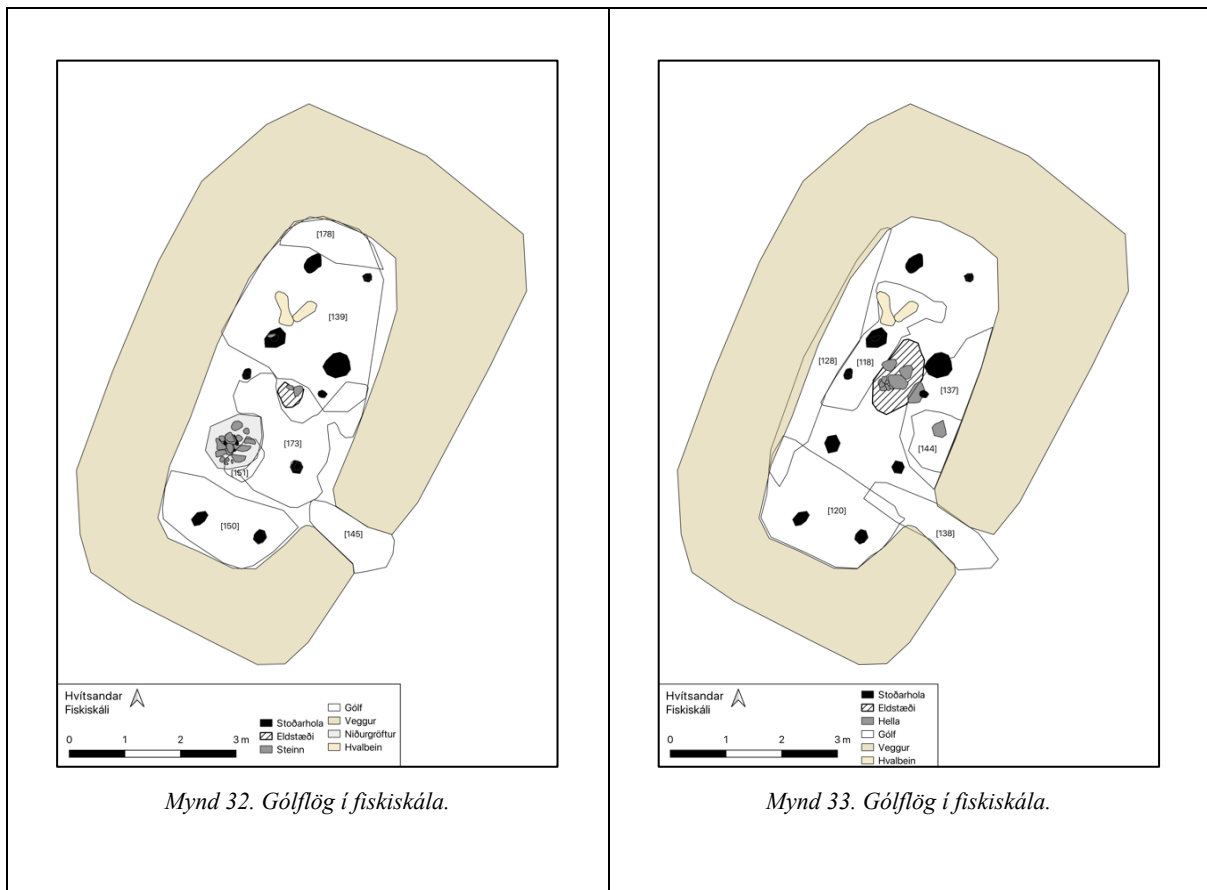
Mynd 29. Gólflag [173] (mynd tekin í S).

Mynd 30. Gólflag [144] (mynd tekin í A).

Mynd 31. Gólf [150], (mynd tekin í N).

Tvö stór hvalbein með skurðarförum voru í laginu, F#29 og F#30. Þau voru fyrir norðan eldstæðið svo að ef til vill voru þau nýtt sem set við eldinn. Upp við vesturvegg var lag [128],

líklegast torfhrun en þar sem veggir eru úr svo lélegu efni er erfitt að greina á milli, lagið er laust í sér en í því eru kol, brennd viðarfjöl og hvalbein. Hér gæti verið lag sem hefur myndast undir bekk en brennda fjölin gæti bent til þess. Að nokkru undir lagi [128] í suðurenda búðarinnar er torfkennt þétt lag [120] sem einnig hefur verið túlkað sem gólflög. Í gólfinu fannst nagli og bein. Gólflög [118] er austan við gólf [128], samtíða því, gráleitt, nánast eins og það sé leir í því. Laginu svipar einnig til fyllingar [188] í gryfju.

Gólflög í fiskiskála voru flest þunn og mörg hver óljós, inni á milli mátti greina þunn sandlög en þau voru ekki mæld upp sérstaklega.

Mynd 34. Hvalbein í fiskiskála (mynd tekin í S).

Mynd 35. Skurðir í öðru hvalbeininu.

Mynd 36. Morten Ramstad heldur á öðru hvalbeininu.

Eldstæði

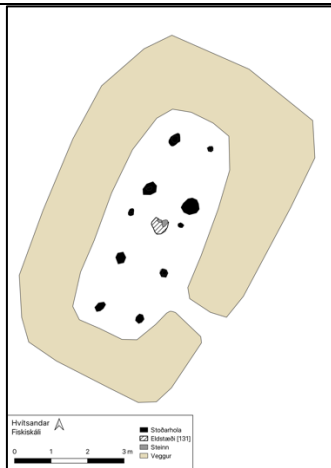
Fyrir miðju húsi voru eldstæði, það elsta [131] samanstóð að mestu af móösku ásamt hellum í botni. Eldstæðið var nánast kringlótt, 43 cm í þvermál. Í eldstæðinu var móaska, sót, kol og örfá brennd bein. Fyrir ofan eldstæði [131] og aðeins norðar var eldstæði [130], var það töluvert umfangsmeira en hið fyrrnefnda, um 140 cm á lengd og 70 cm á breidd og voru eldsprungar hellur í botni auk hnefastórra lábarðra steina fyrir miðju. Minnir eldstæðið helst á langeld sem iðulega eru tengdir við skálabyggingar.

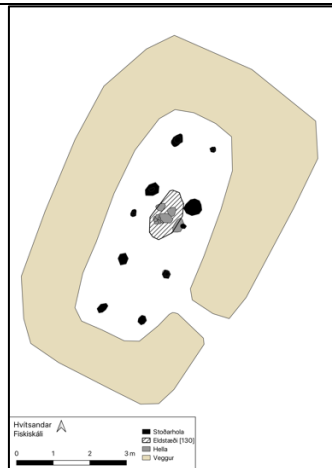
Mynd 37. Hellur í eldstæði [130] (mynd tekin í SA).

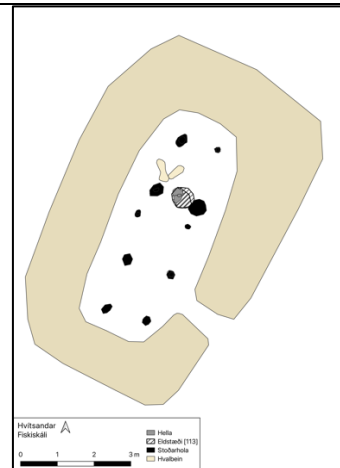
Mynd 38. Móaska [131] í eldstæði fyrir miðri búð (mynd tekin í NV).

Mynd 39. Eldstæði [131].

Mynd 40. Eldstæði [130].

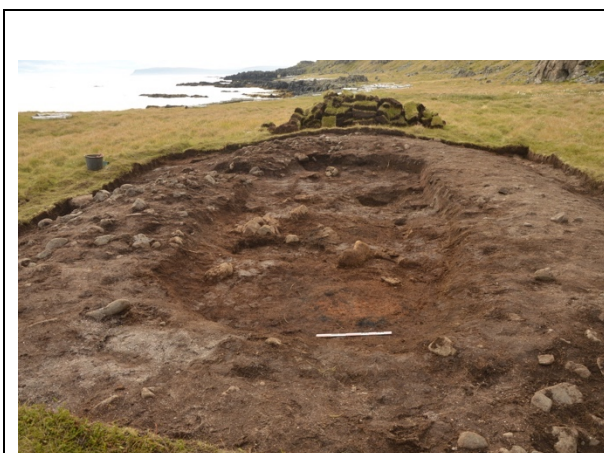
Mynd 41. Eldstæði [113].

Yngsti hluti eldstæðisins var 60 x 50 cm á stærð, samanstóð það af flötum eldsprungnum hellum [114], yfir var kolalag [113] og undir svart sótarlag [115].

Mynd 42. Eldstæði [113] (mynd tekin í N).

Eins og gefur að skilja var margoft kveikt upp í þessum eldstæðum og í raun er hér um að ræða tilfærslur á einu og sama eldstæðinu. Það hefur tekið breytingum því að hellur hafa verið lagðar á nýjan leik og umgjörð örlítið breytt. Enn yngra eldstæði var að finna í norðvesturhorni hússins en greinilega eftir að mannvirkið fer úr notkun, eldstæðið er ofan á torfhruni úr byggingunni. Tóft búðarinnar hefur verið nýtt á einhverjum tíma, ef til vill hefur verið tjaldað yfir, en það kann þó einnig að vera um einstakan atburð að ræða.

Mynd 43. Yfirlitsmynd af eldstæði [110] (mynd tekin í S).

Mynd 44. Nærmynd af eldstæði [110] (mynd tekin í S).

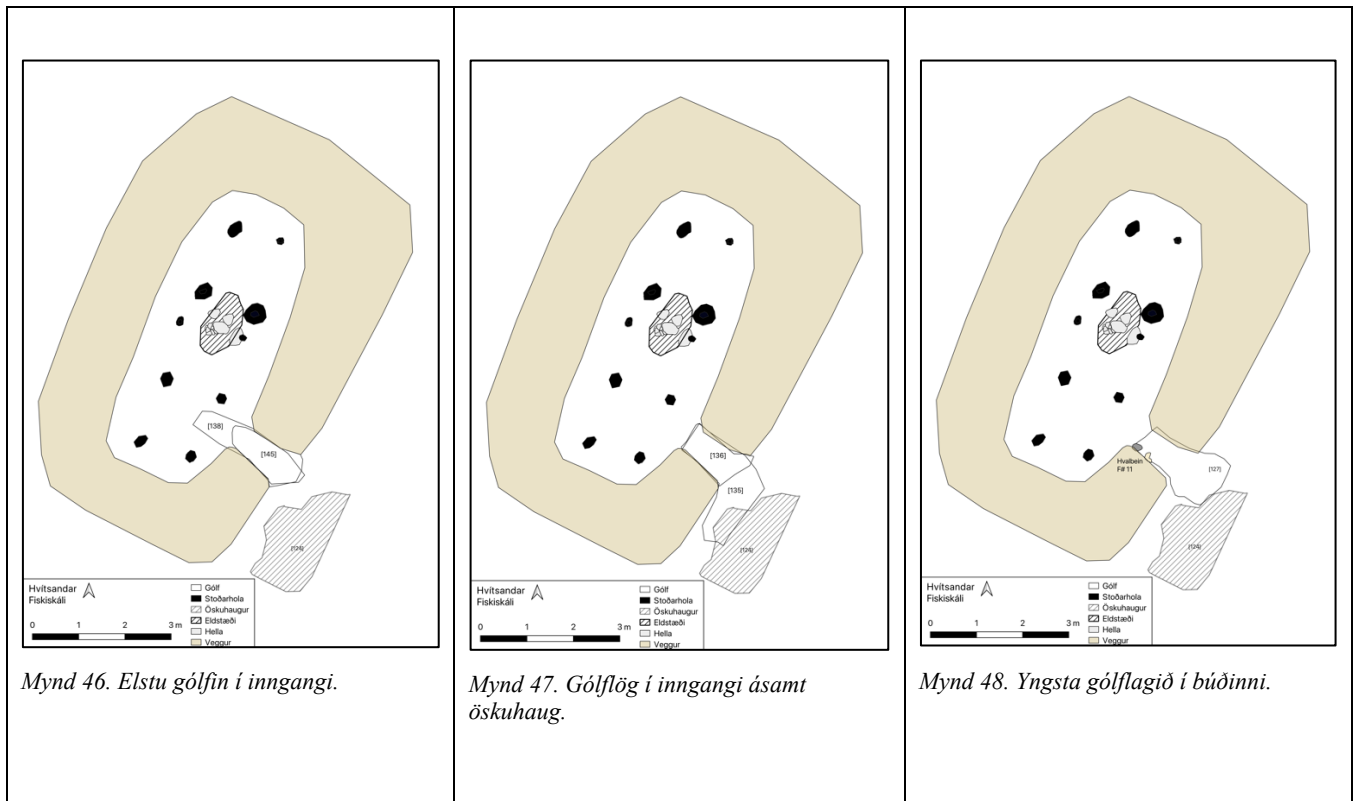
Inngangur

Inngangur var sunnarlega á austurhlið búðarinnar, breidd hans var um 0,6 m. Gólfög í inngangi voru töluvert þykkari en inni í búðinni sjálfri, eflaust vegna meiri umgangs. Elsta gólfið í inngangi var gólf [145], blandað móöskulag, brún-bleikt á lit, í laginu voru kol og brennd bein auk hinnum af skeljum. Yfir því var gólf [138], þétt, brúnt til grá-bleikt á lit, móöskublandað, náði gólfið töluvert inn í búðina en var þó frábrugðin gólfögum innanbúðar. Gólf [136], [135] og [127] var hægt að aðgreina út frá lit og samsetningu. Gólf

[136] var dökkt og þétt, sendið silt og var í mikið af kolum og brenndum beinum. Gólf [135] var móöskublandað að auki var þar einnig að finna brennd og óbrennd bein ásamt járngríp, lá það að litlum öskuhaugi sem var fyrir utan búðina. Yngsta lagið í inngangi var gólf [127], þétt, dökkbrúnt á lit, lífrænt. Töluvert var af beinum og kolum í laginu.

Mynd 45. Bergsveinn og Morten ásamt inngangi. (Mynd tekin í vestur).

Mynd 49. Gólflag [127] í inngangi (mynd tekin í V).

Mynd 50. Hvalbein (F#11) í inngangi (mynd tekin í S).

Öskuhaugur var afar þunnur og ekki reyndist unnt að greina á milli laga í honum og því er hann undir einu númeri [124], öskuhaugurinn samanstóð nánast eingöngu af móösku en varðveisla beina var afar léleg.

3.3.2 Notkunarskeið II

Í raun er ekki mikil breyting á húsinu sjálfu en ljóst er að á einhverjum tímapunkti á sér stað tilfærsla á stoðum sem er ekki óalgengt, sérstaklega á húsum sem voru notuð árstíðabundið.

Yfir tóftinni var yfirborðslag [106], að mestu sandur ásamt fokmold. Undir yfirborðslagi var torfhrun [107], líklegast þakhrun en trúlega er einnig um veggjatorf að ræða. Torfið var brúnt, einsleitt og sendið. Í norðvesturhorni tóftarinnar í torfhruninu var eldstæði [110] með móöskufyllingu. Eldstæðið var nánast kringlótt um 0,9 x 0,8m og dýpt um það bil 4-5 cm. Virðist það hafa verið í notkun eftir að húsið var hrunið að mestu, svo að líklegast hefur tóftin verið notuð einstaka sinnum sem athvarf en ekki er hægt að álykta á hvaða tímabili það hefur verið.

3.3.3 Umræða

Mannvirkið sem rannskað var á svæði B var frábrugðið öðrum sjóbúðum sem hingað til hafa verið rannskaðar.¹ Mannvirkið er að lögun eins og skáli og með eldstæði eða litlum langeldi fyrir miðju húsi. Stoðir voru meðfram langhliðum, í allt fjórar stoðir við hvora hlið. Þess ber

¹ Sjá t.d. Lilja Björk Pálsdóttir og Frank Feely, 2017.

að geta að afar stutt er að fara til þess að sækja rekaviðardrumba í húsbygginguna. Vegna fjölda og umfangs stoðarhola veltum við fyrir okkur þeim möguleika að það hafi verið loft í húsinu, annað hvort svefnloft eða geymsla, en það eru getgátur einar enn sem komið er. Ummerki eru um timburbekk upp við austurvegg mannvirkisins en hann hefur að hluta til brunnið sem leiddi til þess að viðurinn varðveittist. Inngangur var á vestri langhlið, skammt frá suðurhorni hússins og fyrir utan var lítill öskuhaugur.

Hvalbein var upp við vegg í inngangi en að auki voru naglar, líklegast bátasaumur, í gólfum. Gólfög náðu aðeins út fyrir dyr og var öskuhaugur við suðvesturhorn hússins skammt frá inngangi. Öskuhauguri var lítill og lög fremur þunn í honum, var aðallega um að ræða móösku, kol og brennd bein.

Lögun sjóbúðarinnar og uppbygging minnir einna helst á skálabyggingu þó ekki sé um hefðbundinn skála að ræða. Í Grágás er gerður greinarmunur á fiskibúð og fiskiskála (Grágás 2001) og spurning er hvort þær byggingar hafi verið mismunandi að gerð eða hvort aðrar ástæður séu fyrir nafngiftinni. Gripir voru fáir, helst er að nefna unnin hvalbein, járnagla, og verkfæri með viðarhandfangi og járnstaut, verkfærið líkist einna helst sýl.

Mynd 53. Lilja, Lisabet og Bergsveinn við uppgröft á verkfæri.

Mynd 54. Mögulegur sýll úr fiskiskála.

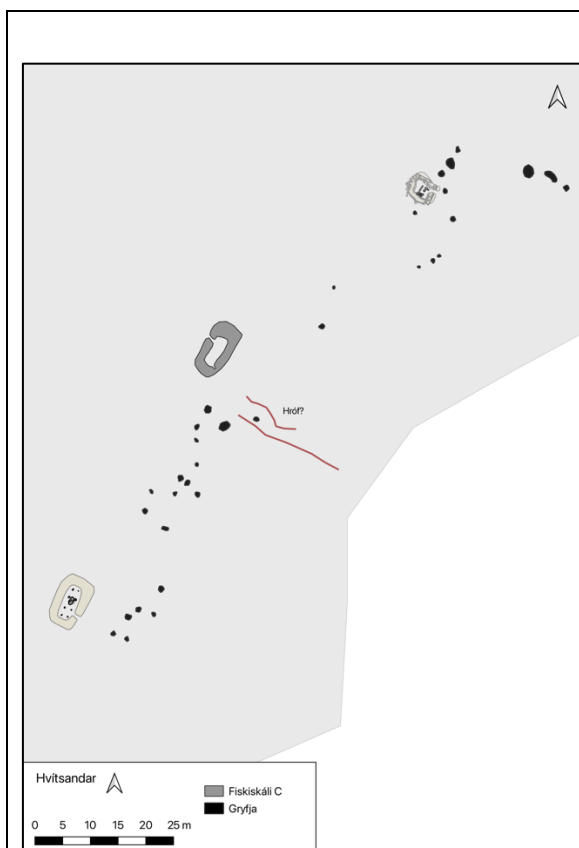
3.4 Gryfjur og búð C

Á Hvítsöndum eru víða dokkir sem kunna að vera gryfjur. Þessar gryfjur eru misjafnlega stórar en allt frá 2 m til 0,5 m í þvermál. Hlutverk þeirra er enn sem komið er ekki þekkt en talið er að þær geti verið kolagrafir eða tengst lýsisbræðslu en ein slík gryfja hefur verið rannsökuð í Sandvík (Guðmundsdóttir 2021). Að auki voru fimm áþekkar gryfjur skráðar í Búðarvogi árið 2019 (Guðmundsdóttir 2020). Á Hvítsöndum eru þær hins vegar mun fleiri, eða í heild 33. Ef þetta reynast vera lýsisbræðslugryfjur verður að teljast líklegt að hér sé um

að ræða athafnasvæði þar sem megináhersla er lögð á lýsisframleiðslu fremur en til dæmis fiskveiðar. En stutt er í sker þar sem til að mynda selir halda til. Það þarf hins vegar að staðfesta með frekari rannsóknum hvert hlutverk gryfjanna er.²

Auk búðanna tveggja sem rannsakaðar voru á þessu uppgraftartímabili er ein búð órannsökuð en hún er áþekkt að stærð og lögun og fiskiskálinn svo hér er trúlega um að ræða annan fiskiskála. Ef þeir eru samtíða kunna tvær áhafnir hafa starfað að staðaldri á Hvítsöndum og ljóst er að það hefur þurft að hafa fólk í landi til þess að verka aflann og sinna bræðslu.

Rétt fyrir neðan búð C hefur verið grafið í gegnum malarhrygg sem liggur meðfram strandlengjunni. Hér kann að hafa verið landing og hróf en ekki eru ummerki um naust á svæðinu. Enn fremur er ekki ljóst hvenær þessi gröftur hefur átt sér stað.

Mynd 55. Gryfjur og mögulegar gryfjur á Hvítsöndum. Línurnar fyrir miðju sýna hvar grafið var í gegnum malarhrygginn.

Mynd 56. Gryfjur ásamt fiskiskála C með loftmynd undir.

² Upplýsingar um lýsisbræðslu og samantekt á stöðu rannsókna má lesa í Árbók hins íslenska fornleifafélags (Lísabet Guðmundsdóttir 2023).

3.5 Aðrar rannsóknir

Rannsókn á efniviðnum úr Hvítsöndum er enn ólokið. Greining á dýrabeinum er langt á veg komin en grunn-greining bendir til þess að fólk á Hvítsöndum hafi haft borðað tiltölulega fjölbreytt fæði. Það át kinda- og svínakjöt auk dýraafurða sem hægt var að nálgast í nágrenninu. Að auki fundust hvalbein í báðum búðum, þau voru heldur stærrí í fiskiskálanum en í fiskibúðinni. Mögulega var hvalspik notað til þess að framleiða lýsi og beinin leifar úr því ferli. Sem stendur eru beinin í DNA-greiningu og verður hægt að greina hvaða hvaltegundir voru nytjaðar á Ströndum. DNA-rannsóknin er hluti af verkefninu *Assessing the Distribution and Variability of Marine Mammals through Archaeology, Ancient DNA, and History in the North Atlantic* sem er stjórnað af Vicki Szabo.³ Að auki eru svínabeinin, sem fundust á Hvítsöndum, hluti af efniviðnum sem rannsakaður er í verkefninu *Svínasaga: The Use of Pigs during the Settlement Period* sem Grace Ceecario stendur fyrir.⁴ Markmið rannsóknarinnar er að kanna hvað svín á þessum tíma átu, þ.e. átu svínin á Ströndum aðallega sjávarfang?

4 Umræða

Á Bjarnarnesi eru umfangsmiklar minjar sem tengjast nýtingu sjávarauðlinda nánast frá landnámi og fram á 20. öld. Enn hefur ekki verið unnt að greina hvenær föst búseta hófst á Bjarnarnesi en í heimatúni er naust auk búða upp við það. Því er talið að Bjarnarnes hafi upphaflega verið nytjastaður þar sem sjávarauðlindir á borð við hval, sel, fugl, fisk og viðarreki voru sóttar og verkaðar. Föst búseta er því yngri en árstíðabundna búsetan. Sjávarauðlindirnar kunna þó að hafa verið í eigu fárra einstaklinga. Skalla-Grímur var víða með bú þar sem mann undir hans stjórn sóttu auðlindir bæði á sjó og á landi (ÍF II 1933). Að auki eru vísbendingar um svipað kerfi á Norðurlöndum. Í Danmörku var höfðingja að nafni Hrólfur, sem uppi var á 8. eða 9. öld, og hafi stjórnað stórum svæðum bæði til sjávar og sveita og þeim auðlindum sem þeim. Í því tilviki er átt við náttúrulegar auðlindir utan túns eins og skóglendi til framleiðslu á kolum og timbur til skipasmíða, rauða til járnvinnslu og auðlindir úr hafi (Sindbæk, 2011). Slík dæmi eru einnig þekkt frá Noregi þrátt fyrir að ekki sé hægt að tengja þau við ákveðna einstaklinga (Rosvold o.fl. 2019; Øye, 2002; Tveiten &

³ Rannsóknin er styrkt af National Science Foundations sjá hér: https://www.nsf.gov/awardsearch/showAward?AWD_ID=1503714&fbclid=IwAR0qdt_klT3C-M4qg5y18U4piMyGbvD3ATcuZNX4pZpy7_YdNeo1FM3udBU

⁴ Rannsóknin er styrkt af Fornminjasjóði.

Loftsgarden, 2017; Bertelsen, 2005; Nilsen, 2017). Stjórn og eignarhald á náttúrulegum auðlindum hefur að öllum líkindum verið það sem dró fólk hingað til lands á 9. öld (Orri Vésteinsson ofl. 2002; Bergsveinn Birgisson 2016). Til landsins hafa að einhverju leyti sótt einstaklingar í leit að auði og ævintýrum þrátt fyrir að því fylgdi áhætta. Í því samhengi hafa Strandir með öllum sínum auðlindum getað gegnt miklu hlutverki. Upp í hugann koma fleyg orð rapparans 50 cent: *Get rich or die tryin'*.

Eins og áður hefur komið fram er eitt af markmiðum rannsóknarinnar að átta sig bæði á stóra samhenginu, þ.e. landnámi og auðlindanýtingu á Norður-Atlantshafssvæðinu og því smáa, til að mynda hvernig litla sylgjan endaði í gólfi búðarinnar. Týndist hún eða var henni hent þegar kvarnast hafði úr henni? Var sylgjan framleidd hér á landi, mögulega á Ströndum? Hverjar voru aðstæður fólksins sem þarna bjó og starfaði? Þáttur í þessari viðleitni var að setja stoðir á nýjan leik í stoðarholurnar. Á Hvítsöndum er gnægð reka svo að ekki þurfti að leita langt yfir skammt til þess að nálgast sæmilegar stoðir í húsið. Líklega átti það sama við fyrir tæpum 1100 árum. Það tók þó nokkrar tilraunir að finna réttu drumbana og svo var þeim haganlega komið fyrir í holunum, og jarðvegi þjappað vel að þeim. Við tókum eftir því að upp við sumar stoðarholurnar voru steinar, frá 3-8 cm á stærð sem við höfum ekki gefið gaum. Hins vegar komu þeir að góðum notum við að skorða stoðirnar betur og halda þeim stöðugum. Kom þá í ljós skýring á tilvist þeirra. Að lokum settum við hellurnar úr eldstæðinu aftur á sinn stað. Gaf þessi tilraun okkar kost á að upplifa rýmið með allt öðrum hætti en gengur og gerist við fornleifarannsóknir. Búðin er 13 fm á stærð að innanmáli, þegar við bætast stoðir og eldstæði leiðir það til þess að maður þarf að hreyfa sig með allt öðrum hætti innan rýmisins, sem virðist enn smærra og þrengra fyrir vikið. Ekki er ljóst hversu margt fólk hefur búið hverju sinni í búðinni en um leið og tvær manneskjur voru í rýminu í einu, hvað þá þrjár, finnur maður glöggt hversu þröngt það er og nándin mikil. Það leiðir hugann að því hversu mikilvægt er að fólki sem býr og starfar saman við þessar kringumstæður komi sæmilega vel saman og það ríki traust. Svo ekki sé minnst á lífshættulegar aðstæður sem geta skapast á sjó. Í *Laxdæla sögu* er skrifað um hversu mikilvægt var að velja fólk til starfa í útverum sem átti skap saman.

„Veidistoð sú liggir á Breiðafirði, er Bjarneyjar heita; þær eyjar eru margar saman ok váru mjok gagnauðgar. Í þann tíma sóttu menn þangat mjok til veiðfangst; var ok þar fjolmennt mjok ollum missarum. Mikit þótti spokum monnum undir því, at menn ætti gott saman í útverjum; var þat þá mælt, at monnum yrði ógæfra um veiðifang, ef missáttir yrði; gáfu ok flestir menn at því góðan gaum.“ (ÍF V, 1934, bls. 29)

Eflaust hefur þessi viska verið höfð í huga þegar fólk var valið til starfa á Hvítsöndum og víðar þó alltaf megi búast við einhverjum átökum. Liður í því að halda fólki sátu hefur eflaust verið góður húsakostur og staðgott fæði. Það er vel hægt að yfirfæra þessa speki yfir á fornleifafræðinga sem þurfa oft á tíðum að starfa lengi saman við fornleifauppgröft auk þess að búa saman, þó við mun betri aðstæður og minni hættu en fólk í verum. En við þekkjum vel hvað aðstæður geta orðið erfiðar ef ágreiningur kemur upp á milli fólks.

Rannsóknin á Hvítsöndum hefur aukið skilning okkar á árstíðabundinni búsetu við hafið. Búseta sem er langt því frá að vera einföld eða áþekkt á milli landshluta, hvað þá innan sama bæjarstæðis. Sýnir það hversu takmarkaða þekkingu við höfum á búsetuháttum sem tengjast ekki landbúnaði. Framtíðarmarkmið er að rannsaka staði á borð við Búðarvog sem er um 0,5 km sunnan við Hvítsanda en þar er einnig að finna árstíðabundna búsetu frá sama tímabili. Auk þess á að aldursgreina búðir í heimatúni Bjarnarness sem og bæjarstæði í Kotvík. Enn er ósvarað hvaða hópur stjórnaði, átti og dreifði auðlindunum sem aflað var á svæðinu, spyrja má hvort stjórnendur hafi tekið þátt í því að afla auðlindanna eða hvort fólki var dreift á útstöðvarnar (Bergsveinn Birgisson 2016, Orri Vésteinsson ofl. 2002).

Mynd 57. Rekadrumbar voru settir á nýjan leik í stoðarholurnar til þess að átta sig betur á rýminu innanbúðar.

Mynd 58. Dawn og Lísabet ylja sér við langeldinn.

Mynd 59. Dawn setur rekastoð aftur í stoðarholuna.

Mynd 60. Búð C og fiskiskálinn í febrúar 2023.

Mynd 61. Fiskiskálinn í vetrarbúningi.

5 Lokaorð / niðurstöður

Á uppgraftartímabilinu árið 2022 var unnið á tveimur svæðum, svæði A og B. Á svæði A var fullgrafin nánast ferhyrnd tóft um 5 fm á stærð að innanmáli. Búðinni var skipt í tvö lítil rými og líklegast hefur verið timburþil á milli. Í öðru rýminu var hlaðið eldstæði sem bæði hefur verið nýtt til þess að hita upp búðina sem og til eldunar. Vegna smæðar hefur ekki verið mannmargt í þessu húsi, líklegast hafa ekki fleiri en tveir einstaklingar getað dvalið þar að staðaldri. Því er talið líklegt að búðin hafi þjónað sem eldhús fyrir áhafnir sem dvöldu í búðum á svæði B og C. Á svæði B var töluvert stærri búð, eða um 13 fm að innanmáli. Tvær stoðaraðir voru í henni sem hafa haldið uppi þaki en að auki voru vísbendingar um timburbekk. Eldstæði var fyrir miðri byggingu og líkist hún helst afar litlum skála. Gólfög voru þunn og mátti greina sandlög á milli þeirra sem bendir til árstíðabundinnar notkunar. Þrjú stór hvalbein voru innanbúðar, tvö við eldstæði og eitt í inngangi en að auki fundust nokkur minni brot. Sýnir það fram á vinnslu á hval á svæðinu. Talið er að mannvirkið hafi hýst áhafnir eða fólk sem starfaði á Hvítsöndum. Gryfjur sem skráðar voru gætu mögulega tengst lýsisbræðslu en það þarf að kanna frekar. Rannsókn á Hvítsöndum er enn ólokið, áætlað er að grafa búð C sem og kanna hlutverk gryfjanna. Að auki á sér stað DNA-rannsókn á hvalbeininum með það að markmiði að tegundagreina þau. Enn fremur stendur yfir rannsókn á dýrabeinum en bráðabirgðaniðurstöður sýna að fólk á Hvítsöndum hafi snætt svína- og kindakjöt auk villtra tegunda sem finnast í nágrenninu. Þrátt fyrir að ekki sé hægt að gera sér grein fyrir hvort fólk hafi liðið skort eður ei þá kemur á óvart að fólk sem þarna dvaldi hafi haft aðgang að svínakjöti, fremur en að neyta aðallega fisks og fugls. Bendir það til þess að þarna hafi dvalið fólk sem var vel fætt og vel haldið utan um það.

Heimildaskrá

Bergsveinn Birgisson. 2016. *Leitin að svarta vikingnum*. Bjartur, Reykjavík.

Bertelsen, R. 2005. The sea as 'innmark' or 'utmark'. *UBAS International 1*.

Bertelsen, R. 2005. "Utmark" - the outfield as industry and ideology in the Iron Age and the Middle Ages, Ritstjó. I. Holm, S. Innselset, I. Øye, bls. 21-29. Bergen Universitetet, Bergen.

Grágás. *Lagasafn íslenska þjóðveldisins*. 2001. Gunnar Karlsson, Kristján Sveinsson og Mördur Árnason sáu um útgáfu. Mál og menning, Reykjavík.

ÍF II: Sigurður Nordal. 1933. *Íslensk fornrit II*. Reykjavík: Hið íslenska fornritafélag.

- ÍF V: Einar Sveinsson. 1934. *Íslensk fornrit V*. Reykjavík: Hið íslenska fornritafélag.
- Lísabet Guðmundsdóttir. 2020. *Fornleifarannsókn á Bjarnarnesi, Kaldrananeshreppi á Ströndum*. FS780-19301. Fornleifastofnun Íslands, Reykjavík.
- Lísabet Guðmundsdóttir. 2021. *Landnámsminjar í Sandvík. Björgunarrannsókn*. FS826-20081. FS826-20081. Fornleifastofnun Íslands, Reykjavík.
- Lísabet Guðmundsdóttir. 2022. *Landnámsminjar í Sandvík. Björgunarrannsókn. Framvinduskýrsla*. FS869-20082. Fornleifastofnun Íslands, Reykjavík.
- Lísabet Guðmundsdóttir & M. Ramstad. 2022. *Landnám og auðlindanýting á Selströnd á Ströndum. Könnunarrannsókn á Hvítsöndum*. FS867-21461. Fornleifastofnun Íslands, Reykjavík.
- Lísabet Guðmundsdóttir. 2023. Fagurt er landið í fári sjávar. Árstíðabundin búseta og nýting sjávarauðlinda á Ströndum. *Árbók hins íslenska fornleifafélags*, 111. Bls. 49-83.
- Lilja B. Pálsdóttir & Frank F. Feeley. 2017. "Gufuskálar: a medieval commercial fishing station in Western Iceland." *Public Archaeology and Climate Change*. Ed. Tom Dawson ofl. Oxbow books. Bls. 100-106.
- Nilsen, G. 2017. „Surplus Production and Marine Resource Use in the North.“ *Nautical Archaeology* 46 (2), bls. 1-22. doi:10.1111/1095-9270.12237
- Orri Vésteinsson, T.H. McGovern & C. Keller. 2002. „Enduring Impacts: Social and Environmental Aspects of Viking Age Settlement in Iceland and Greenland.“ *Archaeologica Islandica* 2, bls. 98-136.
- Rosvold, J., G. Hansen & K.H. Røed. 2019. „From mountains to towns: DNA from ancient reindeer antlers as proxy for domestic procurement networks in medieval Norway.“ *Journal of Archaeological Science: Reports* 26, bls. 1-9.
- Sindbæk, S. 2011. Social power and outland use in Viking Age settlement. *Settlement and lordship in Viking and early medieval Scandinavia*. Ritstj. B. Poulsen og S. M. Sindbæk, bls. 97-118. Brepols, Turnhout.
- Tveiten, O. & K. Loftsgarden. 2017. „The extensive iron production in the tenth to thirteenth century. A regional perspective.“ *Viking-Age Transformations*. Ritstj. Z.T. Glørstad & K. Loftsgarden, bls. 111-123. Routledge, London.
- Øye, I. 2002. „Landbruk under press 800-1350.“ *Jorda blir levevei: 4000 f.Kr.- 1350 e.Kr. Norges Landbrukshistorie I*. Ritstj. B. Myhre & I. Øye, bls. 215-414. Samlaget, Oslo.
- Øye, I. 2003. „Outfields as Part of the Medieval Farm: Four Archaeological Case Studies from Western Norway.“ *Scandinavian archeological practice – in theory: Proceedings from the 6th Nordic TAG, Oslo 2001*. Ritstj. J Bergstøl, bls. 400-411. University of Oslo, Oslo.

Viðaukar

1 Einingaskrá

Svæði	Eininga-númer	Tegund	Lýsing	Dagsetning	ID
A	100	Yfirborðslag	Yfirborðslag yfir allri tóftinni, sendið silt, mikið af rötum og er því þétt.	07.09.2022	LLD
A	101	Torfhrun	Mögulegt torfhrun í norðurenda byggingar, torfið er frekar óljóst og undir því er sandlag. Túlkað sem yngsta torfhrunið sem fellur fremur seint, líklegast löngu eftir að tóftin fer úr notkun	07.09.2022	LLD/D EM
A	102	Áfok	Torfhrun inni í byggingu, samtíða [101], yfir austurvegg, mögulega innangi, hrunið er líklegast yngsta hrunið í tóftinni. Brúnt til dökk-brúnt með svörtum lífrænum skellum í. Um 5-8 cm á þykkt. Bein #02	07.09.2022	LLD
A	103	Áfok	Sandur, áfok utan við mannvirkið. Laust í sér, ljósgrátt, [122] fer í gegnum þetta lag.	08.09.2022	LLD/D EM
A	104	Blandað lag	Blandað móöskulag með kolamolum. Líklegast hent í tóftina eftir að hún fer úr notkun	08.09.2022	LLD/D EM
A	105	Hrun	Grjóthrun við vesturvegg, aðallega nokkrir steinar sem hafa hrunið úr vegg og ofan á sand [103].	08.09.2022	LLD/D EM
B	106	Yfirborðslag	Yfirborðslag yfir allri tóftinni	09.09.2022	LG
B	107	Hrun	Torfhrun - þakhrun? Þétt, brúnt til dökk-brúnt. Sendið torf. Ekki er hægt að greina hvort hér er um að ræða þak eða hrun úr vegg, líklegast sambland af báðu	09.09.2022	LG
B	108	Fylling	Fylling í stoðarholu, nánast bara sandur. Þvermál er 17 cm og dýpt 17 cm, hliðar eru nánast llóðréttar en botn ávalur.	09.09.2022	LG
B	109	Niðurgroftur	Niðurgroftur fyrir stöð. Nánast fyrir miðju við vestur langvegg	09.09.2022	LG
B	110	Eldstæði	Eldstæði - niðurgroftur, dýpt um 4 cm. Er líklegast í notkun eftir að mannvirkið er farið úr notkun og verið er að nota tóftina.	09.09.2022	LG
B	111	Fylling	Fylling í eldstæði, þétt móaska, bleik til svört á lit. Skorið í gegnum torfhrun. Í er kol og einstaka brennd bein	09.09.2022	LG
A	112	Hrun	Sand- og grjóthrun við norðurvegg. Undir móösku [104]. Það var ómögulegt að sjá mun á þessu lag og [103].	09.09.2022	DEM
B	113	Eldstæði	Kolalag yfir eldstæði, laust í sér, svart, samanstendur af kolum og sóti, 2-4 cm á dýpt	09.09.2022	LG
B	114	Eldstæði	Hellur í eldstæði	09.09.2022	LG
B	115	Eldstæði	Kolalag undir hellum, laust í sér, svart og samanstendur af kolum og sóti, einsleitt, 2-3 cm á dýpt	09.09.2022	LG
A	116	Hrun	Grjóthrun við norðurvegg, tengist líklega sandlagi [103]. Líklegast það sama og [123]	09.09.2022	LLD
B	117	Gólf	Gólf meðfram austurvegg, þétt, dökkbrúnt, miðlungsmagn af kolum í laginu. Þykkt er um 3 cm.	09.09.2022	LG
B	118	Gólf	Gólf meðfram vesturvegg, grátt leirkennt silt, mjög mikið af rötum. Einsleitt.	09.09.2022	LG
A	119	Fylling	Kolafylling í niðurgreftri fyrir utan mannvirkið, líklegast í notkun mun síðar en tóftin sjálf. Grafið í gegnum sandfok. Töluvert af kolum	12.09.2022	DEM
B	120	Gólf?	Gólflegt lag í s-enda, torfkennt, mjög þétt, dökkbrúnt. Nagli og bein oru í laginu	12.09.2022	LG/M R
A	121	Fylling	Fylling í niðurgreftri í NA-horni, þétt, silt, einstaka smáir steinar um 2-4 cm á þykkt.	12.09.2022	DEM
A	122	Niðurgroftur	Niðurgroftur fyrir gryfju í NA-horni. Eingöngu smáhluti gryfjunnar hefur verið grafinn fram. En hún er líklegast nánast kringlótt, brattar hliðar, nær aðeins inn fyrir brún.	12.09.2022	DEM
A	123	Torfhrun	Torfkennt lag með steinum í norðausturhluta. Líklega sama lag og [116] með mikið af grjóti í. Brúnt á lit, einsleitt, sendið. Einstaka appelsínugulir og dökkbrúnir flekkir. Þykkt er um 3-6 cm og voru mörk nokkuð skýr. Í laginu var nagli #9 og #10.	12.09.2022	LLD
B	124	Öskuhaugur	Lítill öskuhaugur fyrir utan búðina. Aðallega bleik og svört móaska, varðveisla var léleg	12.09.2022	BGG

Svæði	Eininga-númer	Tegund	Lýsing	Dagsetning	ID
A	125	Móaska	Móöskulag í norðurhluta - grábleikt, blandað móöskulag með töluvert af kolum í, brennd bein. Gæti verið fylling í vegg sem hefur hrundið. Appelsínugult til brúnt á lit, sendið silt	12.09.2022	LLD/D EM
A	126	Hrun	Torfhrun í suðausturhorni byggingar. Í þéttara lagi, brúnt með hvítum sandi, töluvert af steinum, bæði hrundir steinar úr vegg og svo smásteinar.	12.09.2022	LLD
B	127	Gólf	Gólf í inngangi, þétt, dökkbrúnt, silt og sendið. Töluvert er af kolum og dýrabeinum í laginu.	12.09.2022	LG
B	128	Hrun	Torfhrun að vestanverðu, mjög óljóst þó en veggirnir eru lélegir. Lagið er dökkbrúnt, um 20 cm á þykkt, smá af kolum er í laginu. Hvalbein #15	12.09.2022	LG
A	129	Hrun	Torfhrun yfir gólfi, mjög sendið sérstaklega í norðurhluta. Beggja vegna í húsi, vestan og austan við skiptingu. Líklega hrun úr veggjum sem fallið hefur á gólfið. Gæti einnig verið sandfok sem hefur borist inn í tóftina.	13.09.2022	LLD
B	130	Eldstæði	Móaska í eldstæði ásamt hellum í miðju húsi. Laus í sér bleik til svört á lit, sót og brennd bein 2-3 cm. Í laginu var nagli #20	13.09.2022	LG
B	131	Eldstæði	Móaska í eldstæði undir [130], rétt sunnan við eldstæði [130], móaska að mestu og hellur, móaskan er bleik og appelsínugul sem í er kol og sót, 2-3 cm á dýpt	13.09.2022	LG
A	132	Hrun	Upphaflega talið vera torf- og grjóthrun úr norðurvegg, hins vegar er líklegast um að ræða vegg. Veggirnir í búðinni eru mjög lélegir. Sjá grip #1 og bein #13	13.09.2022	DEM
A	133	Gólf/Hrun?	Sendið gólf í norðausturhluta. Grábrúnt, hvítt og ljósbrúnt, sendin skilt, kol, skeljasandur og bein. Var ofan á inngangi	13.09.2022	DEM
A	134	Hrun?	Grjót, mögulega veggjahrun í austurhluta, líklega siginn veggur. Laust í sér, gráhvítt, sendið. Sjá F26	13.09.2022	DEM
B	135	Gólf	Gólf í inngangi, móöskublandað. Þétt, bleikbrúnt á lit, í laginu voru kol, brennd og óbrennd bein. Járngripir og bein fundust að auki.	13.09.2022	LG
B	136	Gólf	Gólf í inngangi, dökkt og þétt. Sendiðsilt með mikið af kolum og brenndum beinum. 2-3 cm á þykkt.	13.09.2022	LG
B	137	Hrun	Torflag eða hrun við austurvegg. Þétt, dökkbrúnt með smá af kolum.	14.09.2022	MR
B	138	Gólf	Gólf í inngangi, nær inn í hús. Þétt brúnt til grábleikt á lit, silt, sandur og móaska. Blandað um 2 cm á þykkt	14.09.2022	LG
B	139	Torflag	Torfkent lag í norðurhluta, stór hvalbein í laginu #20 og #30. Þétt lag, dökkbrúnt, kol í laginu. Hvalbeinin liggja beint á skeljasandinum.	14.09.2022	MR
A	140	Öskudreif	Móöskudreif frá eldstæði, þjöppuð. Þétt, bleik-brún, blönduð en að hlusta til bruni in-situ. Kolalag undir. Í laginu eru kol og brennd bein.	14.09.2022	LLD
A	141	Eldstæði	Móaska í eldstæði, grafin í burtu að mestu árið 2021 þegar könnunarskurður var grafinn. Lítilsháttar eftir árið 2022. Bleik með sóti undir. Kol og brennd bein	14.09.2022	LLD
A	142	Eldstæði	Grjóthlaðið eldstæði, steinar í kringum móöskulag [141]. Hlaðið í litinn fering upp við suðurvegg. Gólf [143] er líklega samtíða því og [156]. Eldstæðið er byggt alveg upp við miðjan suðurvegginn. Lág upphækkun er undir því. Nokkuð ferkantað. Einn steinn í innanverðum vegg hefur einnig verið notaður sem suðurhlið eldstæðisins. Steinar upp við vegg voru báðir stærri og náðu nokkuð út til vesturs og austurs. Minni steinarnir voru eldsprungnir og dattu í sundur þegar þeir voru teknir upp.	14.09.2022	LLD
A	143	Gólf	Sendið gólf í austurhluta, brúnt með kolum í, mjög blandað. #36	14.09.2022	LLD
B	144	Gólf	Móöskugólf við austurvegg, mjúkt áferðar, bleikt á lit. Kol og brennd bein eru í laginu	14.09.2022	LG
B	145	Gólf	Gólf í inngangi. blandað móöskulag, brúnbleikt. Kol og brennd bein í laginu sem og himnur af skeljum. Um 2 cm á þykkt	14.09.2022	LG
A	146	Kolalag	Lítið kolalag við steina í miðri byggingu, lítil kolalinsa í vesturhluta gólfs, nokkuð laus í sér. Svart á lit.	14.09.2022	DEM
A	147	Grjóthleðsla	Skilrúm á milli rýma, grjóthleðsla	14.09.2022	LLD
A	148	Torfveggur	Torfveggur í búð	14.09.2022	DEM

Svæði	Eininga-númer	Tegund	Lýsing	Dagsetning	ID
A	149	Hrun	Torf og grjóthrun með sandi og beinum í. Í meðallagi rauðbrúnt sendið silt með stóru grjóti. töluvert af skeljasandi. Járn F#39, Bein F#38	15.09.2022	DEM
B	150	Gólf	Gólf í suðurenda, mögulega elsta gólfagið. Gólfíð er mjög þunnt og liggur beint ofan á sandinum. Gólfíð er bleik-brúnt á lit, í því er kol og brennd bein og er um 1-2 cm á þykkt.	15.09.2022	LG
B	151	Móaska	Móöskulag sem fer ofan í gryfju. Í því eru kol og brennd bein, og er lagið um 2 cm á þykkt.	15.09.2022	LG
B	152	Niðurgroftur	Niðurgroftur fyrir gryfju. Þvermál er um 90 cm og hliðar aflíðandi.	15.09.2022	LG
B	153	Fylling	Gráleit, leirkennd fylling í gryfju, járnútfelling. Mögulega var gryfjan fóðruð með leir. Mikið af rótum.	15.09.2022	LG
A	154	Gólf	Gólf í vesturhluta tóftar, samtíða gólfi [143], Grjóthleðsla [147] aðskilur lögin. Samtíða eldstæði [142], bein #37.	15.09.2022	LLD
A	155	Torf	Torfsig við austurvegg tóftar og steinar. Hefur sigið yfir gólf [157]. Aðallega grjót og sandur en smávegis torf.	15.09.2022	LLD
A	156	Aska	Aska ásamt brenndum beinum og kolum í norðausturhorni. Í meðallagi ljóst, gulbrúnt á lit. Bein #40.	15.09.2022	DEM
A	157	Gólf	Kola- og móöskugólf í suðausturhorni, blandað, þétt dökkrauðbrúnt, töluvert af kolum og einstaka litlir steinar. Bein #41 Jaspis #42.	15.09.2022	LLD
B	158	Fylling	Fylling í stoðarholu að austanverðu, dökkt þétt lag, smá kol í fyllingunni. Grjót í kringum holuna, líklegast hefur verið steinpakkning sem tekin var upp úr þegar stoðirnar voru fjarlægðar.	15.09.2022	LG
B	159	Niðurgroftur	Niðurgroftur fyrir stoð. Þvermál er 22 cm og dýpt 34 cm, hliðar lóðréttar og ávalur botn. Mjókkar aðeins niður.	15.09.2022	LG
B	160	Fylling	Fylling í stoðarholu að vestanverðu, ávöl í laginu svipuð fylling og í 158.	15.09.2022	LG
B	161	Niðurgroftur	Niðurgroftur fyrir stoð. Stærð er 25 cm x 16 cm, dýpt er 28 cm, hliðar lóðréttar og botn oddlaga.	15.09.2022	LG
B	162	Fylling	Fylling í stoðarholu í miðröð að austanverðu.	15.09.2022	LG
B	163	Niðurgroftur	Niðurgroftur fyrir stoð. Þvermál 36, hringlaga, 25 cm á dýpt nánast sléttur botn og hliðar lóðréttar.	15.09.2022	LG
B	164	Fylling	Fylling í stoðarholu í miðröð að vestanverðu. Fylling var nánast ferköntuð, grjót í fyllingu.	15.09.2022	LG
B	165	Niðurgroftur	Niðurgroftur fyrir stoð. Þvermál var 48 cm og dýpt 33 cm. Lóðréttar hliðar og ávalur botn.	15.09.2022	LG
B	166	Fylling	Fylling í stoðarholu í norðurenda að austanverðu.	15.09.2022	LG
B	167	Niðurgroftur	Niðurgroftur fyrir stoð. Kringlótt, lítil stoðarhola. Þvermál 16 cm og dýpt 15 cm. Lóðréttar hliðar og botn sléttur.	15.09.2022	LG

Svæði	Eininga-númer	Tegund	Lýsing	Dagsetning	ID
B	168	Fylling	Fylling í stoðarholu í norðurenda að vestanverðu.	15.09.2022	LG
B	169	Niðurgroftur	Niðurgroftur fyrir stoð. Ílöng hola 38x26 cm, dýpt er 30 cm. Afliðandi að sunnanverðu, annars lóðrétt. Botn ávalur.	15.09.2022	LG
A	170	Veggur	Norður, suður og austur veggur í búð. Mikið af grjóti og jarðvegi, Torf- og grjóthlaðinn veggur. Grjóthlaðnir að innan og utan og mól og jarðvegu/torf á milli. Torf ofan á en mól skín í gegn. Nokkuð signir til hliðanna og grjót fallið. Austurveggur er með hvítum sandlögum á milli torflaga. Lítið er eftir af torfi í efri hluta veggjar, þar er mikið af snásteinum. Vesturveggurinn er einnig nokkuð siginn og grjóthleðslur beggja vegna hreyfðar lítilla frá upprunalegum stað. Þar er veggurinn breiðastur. Torf í suður og vesturvegg er heillegra og verklegra en annarsstaðar og sjást skýrar torfrendur í norðvesturhorni byggingar.	15.09.2022	LLD/D EM
A	171	Veggur	Norðurveggur er torf- og grjóthlaðinn eða hefur verið það upphaflega. Hann er mjög illa farinn og aðeins botn hans er eftir ásamt smávegis torfhleðslum í kringum steina. Hann hefur líklega verið eins og hinir veggirnir. Grjót að innan og utan en mól og minni steinar í miðju. Veður og vindar hafa valdið skaða á veggnum og er greinilegt að veggurinn hefur verið endurhlaðinn nokkuð oft. Stór flatur steinn er í miðju húsi sem gæti hafa verið stoðarsteinn. Veggurinn er nánast alveg horfinn fyrir miðju sem og hleðslugrjót. Smávegis torfleifar eru neðst. Einmitt á því svæði var móóskulag [125] ofan á eins og til að fylla upp í gatið.	15.09.2022	LLD/D EM
A	172	Gólf	Grábrúnt gólf með skeljasandi í norðurhluta, torfkennt, þétt, gráleitt. Töluvert af skeiljasandi, bein og brennd bein, einstaka kolaflekkir, þykkt um 2-6 cm. Bein og jaspis	15.09.2022	LLD/D EM
B	173	Gólf	Gólf, blandað, eitt af elstu gólfunum, sót, móaska og kol. Um 3-4 cm á þykkt. Lagið er fyrir miðju húsi.	15.09.2022	LG
B	174	Fylling	Fylling í lítilli stoðarholu, mjög laus sandfylling.	15.09.2022	LG
B	175	Niðurgroftur	Niðurgroftur fyrir litla stoð. Þvermál er um 18 cm og dýpt 30 cm. Hliðar eru lóðréttar og botn ávalur. Yngri en stóru holurnar	15.09.2022	LG

Svæði	Eininga-númer	Tegund	Lýsing	Dagsetning	ID
A	176	Eldstæði	Móaska í eldstæði, in situ bruni, undir grjóthlöðnu eldstæði [142]. Líklegast tengist þetta eldstæði gólfi [157] og er samtíða því. Mikið sót og kol og aska hafa borist úr því á gólfið og troðist niður og þegar grjóthlaðna eldstæðið var byggt smitaðist ekki eins mikið sót samanber gólf [143]. Smávegis dæld myndast í laginu undir, ekki niðurgröftur. Lítur út eins og einn bruni en engin brennd bein.	15.09.2022	LLD
B	177	Niðurgröftur	Niðurgröftur fyrir sá? Sjá [152]. Niðurgröftur fyrir stoðarholu - sjá [153], grafin í gegnum dökkan sand sem gæti verið í öðrum niðurgreftri. Þar sem þessi sandur er frábrugðinn hvíta sandum. Lögur er óregluleg um 50 cm x 34 dýpt um 40 cm. Hliðar eru lóðréttar og botn ávalur nánast oddlaga. Í einni hliðinni fannst naglabrot.	15.09.2022	LG
B	178	Gólf	Smá gólfslykja í norðurenda. Elsta gólflagið. Lausst í sér, bleikt á lit, nánast einöngu móðskudreif. Kol og brennd bein. Mögulega er buíð að grafa í burtu hluta lagsins.	16.09.2022	LG
B	179	Sandur	Sandlag undir eldstæði, í suðurenda búðar. Kol og litlir eldsprungnir steinar. Á einum stað var lítill sandlinsa upp við stein austan við eldstæðið. Lagið hefur mögulega myndast á milli notkunarskeiða. Lítil sem enginn munur var á gólfunum undir og yfir.	16.09.2022	LLD
A	180	Niðurgröftur	Niðurgröftur fyrir eldstæði [176], um 6 cm á dýpt, flatur botn, hliðar lóðréttar, nema að norðvestanverðu	16.09.2022	LLD
A	181	Fylling	Kolablönduð fylling í mögulegri holu - miðja. Fyllingin var mjög þétt og minnti á hey. Efst var mikið af kolum og sóti og smávegis af brenndum beinum. Fyllingin er í litlum niðurgreftri sem óvíst er til hvers. Hann var of grunnur til að vera fyrir stoð og ekki heldur nægilega stór.	16.09.2022	LLD
A	182	Fylling	Fylling í mögulegri pinnaholu, brún á lit, þétt. Undir gólfi [154]	16.09.2022	LLD
A	183	Eyða	Eyða	16.09.2022	LLD
A	184	Niðurgröftur	Möguleg pinnahola undir gólfi [179]. Um 8 cm á dýpt, botn oddlagam, hliðar aflíðandi.	16.09.2022	LLD
A	185	Gólf	Gólflag undir bekk í SA horni. Lítil blettur og ekki mjög þétt. Kann að hafa verið undir bekk. Mjög svipað og gólf [172] en lögin snertast þó ekki. Bein #55,	16.09.2022	DEM
B	186	Fylling	Fylling í stoðarholu, þétt lag, dökkbrúnt og bleikir móðskuflekkir. 15 cm í þvermál og 10 cm á dýpt	16.09.2022	LG
B	187	Niðurgröftur	Niðurgröftur fyrir stoð	16.09.2022	LG
B	188	Fylling	Sandfylling í sáfari, um 100 cm í þvermál. Þétt í sér en laus þegar neðar dregur. Einstaka fiskibein í fyllingu. Dýpt er um 70 cm.	16.09.2022	LG
B	189	Niðurgröftur	Niðurgröftur fyrir sá. Lóðréttar hliðar, kringlóttur. Botn er sléttur með grjóti í botni. Var eingöngu notað í stuttan tíma og svo fyllt upp í og stoð lögð í.	16.09.2022	LG

Svæði	Eininga-númer	Tegund	Lýsing	Dagsetning	ID
A	190	Niðurgroftur	Niðurgroftur undir gólfi, um 12 cm djúp, botn er flatur, steinn í botni. Ekki ljóst hvað hefur staðið þarna.	16.09.2022	LLD
A	191	Niðurgroftur	Niðurgroftur fyrir litla stoð undir gólfi. Átta cm á dýpt, botn er oddlaga, hliðar brattar	16.09.2022	LLD

2 Fundaskrá

Númer	Svæði	Eining	Efni	Lýsing	Þyngd	Fjöldi	Dagsetning	ID
1	A		Tönn	Mögulega lítil sylgja úr rostungstönn?		1	07.09.2022	LLD
2	A	102	Vikur	Hringlaga gripur unninn úr vikri eða beini?		1	07.09.2022	LLD
3	A		Járn	Lítið járnstykki, mögulega hnífur		1	09.09.2022	LLD
4	A	104	Bein	Beinasafn úr móðskulagi			09.09.2022	LLD
5	A	104	Gjall?	Gjall úr móðskulagi		1	09.09.2022	DEM
6	A	112	Bein	Bein úr sand og hrunlagi			12.09.2022	DEM/LLD
7	B	124	Járn	Nagli		1	12.09.2022	BGG
8	A	116	Bein	Dýrabein			12.09.2022	LLD
9	A	123	Járn	Nagli		1	12.09.2022	DEM
10	A	123	Bein	Dýrabein		1	12.09.2022	DEM/LLD
11	B	127	Bein	Bein í inngangi - hvalbein		1	12.09.2022	LG/BGG
12	B	153	Steinn	Vikur, þússusteinn í gryfju			12.09.2022	LG
13	A	125	Bein	Bein úr móðskulagi			12.09.2022	DEM
14	A	125	Koparblanda	Gripur úr koparblöndu, mjög iilla varðveittur			12.09.2022	DEM
15	B	128	Bein	Hvalbein í mörgum molum			12.09.2022	LG/MR
16	B	124	Járn	Bátasaumur í öskuhaug fyrir utan hús			12.09.2022	LG
17	A	129	Steinn	Grænn jaspis steinn			13.09.2022	LLD
18	A	126	Bein	Hauskúpa og tvö önnur bein			13.09.2022	LLD
19	B	120	Járn	Nagli úr gólfi			13.09.2022	MR
20	B	130	Járn	Nagli			13.09.2022	LG
21	A	129	Bein	Bein í hrúni			13.09.2022	DEM
22	B	124	Bein	Dýrabein			13.09.2022	BGG
23	B	135	Járn	Bátasaumur - sama og 16 - eyða			13.09.2022	LG
24	B	135	Járn	Ógreinanlegur járngripur			13.09.2022	LG
25	B	135	Bein	Líklega hvalbein			13.09.2022	LG
26	A	134	Bein	Dýrabein í torfhrúni			14.09.2022	LLD
27	A	133	Bein	Dýrabein í mögulegu gólfi			14.09.2022	LLD
28	B	137	Járn	Járn nagli í inngangi			14.09.2022	LG
29	B	139	Bein	Hvalbein - eystra			14.09.2022	MR/LG
30	B	139	Bein	Hvalbein - vestra			14.09.2022	MR/LG
31	A	132	Bein	Bein úr norðurvegg			14.09.2022	DEM
32	B	144	Járn	Naglar		3	14.09.2022	LG

Númer	Svæði	Eining	Efni	Lýsing	Þyngd	Fjöldi	Dagsetning	ID
33	B	144	Járn	Naglabrot úr sigtun		12	14.09.2022	LG
34	B	145	Steinn	Gulur jaspis		2	14.09.2022	LG
35	B	148	Viður/Járn	Verkfæri, mögulega síll í eða upp við vegg		1	15.09.2022	LLD
36	A	143	Bein	Dýrabein úr gólfi			15.09.2022	LLD
37	A	154	Bein	Dýrabein úr gólfi			15.09.2022	DEM
38	A	149	Bein	Dýrabein			15.09.2022	DEM
39	A	149	Járn	Járngripur, líklegast nagli		1	15.09.2022	DEM
40	A	156	Bein	Dýrabein			15.09.2022	DEM
41	A	157	Bein	Dýrabein			15.09.2022	DEM
42	A	157	Steinn	Rauður jaspis		1	15.09.2022	DEM
43	B	164	Bein	Dýrabein í fyllingu stoðarholu		1	16.09.2022	LG
44	B	173	Járn	Naglabrot úr sigtun		4	16.09.2022	LG
45	B	150	Bein	Ýmis dýrabein		3	16.09.2022	LG
46	B	150	Járn	Járn klumpur, óþekkt hlutverk		1	16.09.2022	LG
47	B	150	Járn	Nagli			16.09.2022	LG
48	B	150	Bein	Dýrabein			16.09.2022	LG
49	B	177	Járn	Naglabrot			16.09.2022	LG
50	B	178	Járn	Nagli			16.09.2022	LG
51	B	178	Járn	Nagli			16.09.2022	LG
52	A	172	Bein	Dýrabein			16.09.2022	DEM
53	A	172	Steinn	Jaspis			16.09.2022	DEM
54	A	125	Gjall	Gjall úr móðskulagi			16.09.2022	LLD/DEM
55	A	185	Bein	Dýrabein úr suðausturhluta hússins			16.09.2022	DEM
56	A	150	Járn	Járnbripur, verkfæri			16.09.2022	LG

3 Sýnaskrá

Sýnanúmer	Svæði	Eining	Magn	Lýsing	Dagsetning	ID
1	B	113	1	Fylling í eldstæði	9.9.2022	LG
2	B	128	1	Viðarplanki	12.9.2022	LG
3	B	131	1	Fylling í eldstæði	13.9.2022	LG
4	B		1	Eyða		
5	B	144	1	Gólflag við austurvegg	14.9.2022	LG
6	A	143	1	Gólflag að austanverðu	14.9.2022	LLD
7	A	143	1	Gólflag í vesturhluta	15.9.2022	LLD
8	A	156	1	Öskulag í norðvestri	15.9.2022	DEM
9	A	157	1	Kola og móðskugólf	15.9.2022	LLD
10	A	176	1	Eldstæði	15.9.2022	LLD
11	A	172	1	Gólf í norður og austurhluta	16.9.2022	DEM
12	A	179	1	Sendið gólf undir eldstæði	16.9.2022	LLD

Sýnanúmer	Svæði	Eining	Magn	Lýsing	Dagsetning	ID
13	A	181	1	kola og brunalag í holu	16.9.2022	LLD
14	A	185	1	Gólf undir bekk í suðaustri	16.9.2022	DEM

4 Ljósmyndaskrá

Mynd	Svæði	Jarðlag	Átt	Myndefni	Dagur	Nafn
724	A			Vinnumynd Lilja og Dawn að hreinsa	7.9.2022	LG
725	A			Vinnumynd Lilja og Dawn að hreinsa	7.9.2022	LG
726	A			Vinnumynd Lilja og Dawn að hreinsa	7.9.2022	LG
727	B			Tóft B eftir aftyrfingu	7.9.2022	LG
728	B			Tóft B eftir aftyrfingu	7.9.2022	LG
729	B			Morten að aftyrfa	7.9.2022	LG
730	A	101	V	Torfhrun yfir sandi	7.9.2022	LLD
731	A	101	S	Torfhrun yfir sandi	7.9.2022	LLD
732	A	101	A	Torfhrun yfir sandi	7.9.2022	LLD
733	A		N	Dawn að klára að hreinsa tóft A	7.9.2022	LLD
734	A		NA	Dawn að klára að hreinsa tóft A	7.9.2022	LLD
735	A		NA	Dawn að klára að hreinsa tóft A	7.9.2022	LLD
736	A		NA	Morten við fiskibúð	7.9.2022	LLD
737	A		NA	Fiskibúð eftir hreinsun	7.9.2022	LLD
738	A		A	Fiskibúð eftir hreinsun	7.9.2022	LLD
739	A		A	Fiskibúð eftir hreinsun	7.9.2022	LLD
740	A		NV	Fiskibúð eftir hreinsun	7.9.2022	LLD
741	A		V	Fiskibúð eftir hreinsun	7.9.2022	LLD
742	A		SV	Morten við fiskibúð	7.9.2022	LLD
743	A		SV	Fiskibúð eftir hreinsun	7.9.2022	LLD
746	A		S	Viðarkolalinsur í suðursniði	8.9.2022	DEM
747	A		SV	Gryfja (uppruni viðarkola) og suðurnið	8.9.2022	DEM
748	A	102	S	Torfhrun innanbúðar	8.9.2022	LLD
749	A	102	A	Torfhrun innanbúðar	8.9.2022	LLD
750	A	104	V	Móöskulag yfir norðurvegg	8.9.2022	LLD
751	A	104	A	Móöskulag yfir norðurvegg	8.9.2022	LLD
752	A	104	NA	Móöskulag yfir norðurvegg	8.9.2022	LLD
753	A	105	S	Torfhrun úr vesturvegg	8.9.2022	LLD
754	A	105	N	Torfhrun úr vesturvegg	8.9.2022	LLD
755	A	105	V	Torfhrun úr vesturvegg	8.9.2022	LLD
756	A		NA	Vinnumynd af tóftinni	8.9.2022	LLD
757	B	107	SV	Yfirlitsmynd ásamt yfirborðslagi	8.9.2022	LG
758	B	107	SV	Yfirlitsmynd ásamt yfirborðslagi	8.9.2022	LG
759	B	107	SV	Yfirlitsmynd ásamt yfirborðslagi	8.9.2022	LG

Mynd	Svæði	Jarðlag	Átt	Myndefni	Dagur	Nafn
760	B	107	NA	Yfirlitsmynd ásamt yfirborðslagi	8.9.2022	LG
761	B		A	Yfirlitsmynd af svæði B	8.9.2022	LG
763	B	F#29 og F#30	SV	Hvalbein í búð, nærmynd	8.9.2022	LG
764	B	F#29 og F#30	SV	Hvalbein í búð, nærmynd	8.9.2022	LG
765	B	F#29 og F#30	SV	Hvalbein í búð, nærmynd	8.9.2022	LG
766	B	F#29 og F#30	SV	Hvalbein í búð, nærmynd	8.9.2022	LG
767	B	F#29 og F#30	SV	yfirlitsmynd af hvalbeinum í búð	8.9.2022	LG
768	B	110	S	Eldstæði í NV hluta hússins	9.9.2022	LG
769	B	110	S	Eldstæði í NV hluta hússins	9.9.2022	LG
770	B	110	S	Eldstæði í NV hluta hússins	9.9.2022	LG
771	B	111	V	Móaska í eldstæði	9.9.2022	LG
772	B	111	N	Móaska í eldstæði	9.9.2022	LG
773	B	111	N	Móaska í eldstæði yfirlitsmynd	9.9.2022	LG
774	A	112	V	Sandur og grjóthrun	9.9.2022	LLD/DE M
775	A	112	V	Sandur og grjóthrun	9.9.2022	LLD/DE M
776	A	112	S	Sandur og grjóthrun	9.9.2022	LLD/DE M
777	A	112	S	Sandur og grjóthrun	9.9.2022	LLD/DE M
778	A	112	A	Sandur og grjóthrun	9.9.2022	LLD/DE M
779	B	113/114	A	Eldstæði	9.9.2022	LLD/DE M
780	B	113/114	A	Eldstæði	9.9.2022	LLD/DE M
781	B	113/114	A	Eldstæði	9.9.2022	LLD/DE M
782	B	113/114	N	Eldstæði	9.9.2022	LLD/DE M
783	B	113/114	N	Eldstæði yfirlitsmynd	9.9.2022	LLD/DE M
784	A	116	SV	Steinahrún	9.9.2022	LLD
785	A	116	SA	Steinahrún	9.9.2022	LLD
786	A	116	NA	Steinahrún	9.9.2022	LLD
787	A	116	A	Yfirlitsmynd af steinahrúni	9.9.2022	LLD
788		117	A	Gólflag við austurvegg	9.9.2022	LG
789		117	S	Gólflag við austurvegg	9.9.2022	LG
790		193/163	A	Grjótpúkk við stoðarholu 163	9.9.2022	LG
791		118	N	Gólflag við vesturvegg	9.9.2022	LG
792	A	119	NA	Fylling í gryfju [122] (kolalag)	12.9.2022	DEM
793	A	119	A	Fylling í gryfju, niðurgroftur sést í sniði	12.9.2022	DEM
794	B	120	S	Mögulega gólf í S-enda	12.9.2022	LG
795	B	120	S	Mögulega gólf í suðurenda	12.9.2022	LG

Mynd	Svæði	Jarðlag	Átt	Myndefni	Dagur	Nafn
796	B	120	N	Mögulega gólf í suðrurenda	12.9.2022	LG
797	A	121	N	Fylling á skurði [122]	12.9.2022	DEM
798	A	124	SV	Móaska og kol í öskuhaugu utanbúðar	12.9.2022	BGG
799	A	124	NA	Móaska og kol í öskuhaugu utanbúðar	12.9.2022	BGG
800	A	123	V	Torfkennt jarðlag/hrun í norðanverðu - Líklegast fylling í inngangi	12.9.2022	LLD
801	A	123	S	Torfkennt jarðlag/hrun í norðanverðu - Líklegast fylling í inngangi	12.9.2022	LLD
802	A	123	A	Torfkennt jarðlag/hrun í norðanverðu - Líklegast fylling í inngangi	12.9.2022	LLD
803	A	122	N	NA horn gryfju	12.9.2022	DEM
804	A	125	N	Móöskulag í "norðurvegg" - Eldri inngangur - gólf	12.9.2022	LLD
805	A	125	S	Móöskulag í "norðurvegg" - Eldri inngangur - gólf	12.9.2022	LLD
806	A	125	S	Yfirlitsmynd af lagi 125	12.9.2022	LLD
807	B	127	V	Gólf í inngangi	12.9.2022	LG
808	B	127	A	Gólf í inngangi	12.9.2022	LG
809	B	127	S	Bein í inngangi	12.9.2022	LLD
810	B	127	S	Bein í inngangi	12.9.2022	LLD
811	A	126	S	Torf og grjóthrun í SA horni	12.9.2022	LLD
812	A	126	V	Torf og grjóthrun í SA horni	12.9.2022	LLD
813	A	126	A	Torf og grjóthrun í SA horni	12.9.2022	LLD
814	A	126	S	Yfirlitsmynd af torfhruni	12.9.2022	LLD
815	B	128	S	Viðarfjöl	12.9.2022	LLD
816	B	128	S	Viðarfjöl	12.9.2022	LLD
817	B	128	S	Viðarfjöl	12.9.2022	LLD
818	B	128	NA	Viðarfjöl	12.9.2022	LLD
819	A	129	V	Torf- og sandkennt lag í tóft - líklegast gólf	12.9.2022	LLD
820	A	129	S	Torf- og sandkennt lag í tóft - líklegast gólf	12.9.2022	LLD
821	A	129	N	Torf- og sandkennt lag í tóft - líklegast gólf	12.9.2022	LLD
822	A	129	V	Torf- og sandkennt lag í tóft - líklegast gólf	12.9.2022	LLD
823	A	129	SV	Torf- og sandkennt lag í tóft - líklegast gólf	12.9.2022	LLD
824	A	129	A	Torf- og sandkennt lag í tóft - líklegast gólf	12.9.2022	LLD
825	A	129	V	Torf- og sandkennt lag í tóft - líklegast gólf	13.9.2022	DEM
826	A	129	S	Torf- og sandkennt lag í tóft - líklegast gólf	13.9.2022	DEM
827	A	129	NV	Torf- og sandkennt lag í tóft - líklegast gólf	13.9.2022	DEM

Mynd	Svæði	Jarðlag	Átt	Myndefni	Dagur	Nafn
828	A	129	SV	Torf- og sandkennt lag í tóft - líklegast gólf	13.9.2022	DEM
829	A	129	V	Torf- og sandkennt lag í tóft - líklegast gólf	13.9.2022	DEM
830	B		S	Yfirlitsmynd af búð	13.9.2022	LG
831	B		S	Yfirlitsmynd af búð	13.9.2022	LG
832	B		N	Yfirlitsmynd af búð	13.9.2022	LG
833	B		N	Yfirlitsmynd af búð	13.9.2022	LG
834	B		A	Yfirlitsmynd af búð	13.9.2022	LG
835	B		A	Yfirlitsmynd af búð	13.9.2022	LG
836	B	130	A	Eldstæði	13.9.2022	LG
837	B	130	A	Eldstæði	13.9.2022	LG
838	B	130	N	Eldstæði	13.9.2022	LG
839	B	130	A	Eldstæði mid ex	13.9.2022	LG
840	B	130	A	Eldstæði mid ex	13.9.2022	LG
841	B	131	N	Móaska í eldstæði	13.9.2022	LG
842	B	131	N	Móaska í eldstæði	13.9.2022	LG
843	B	131	N	Móaska í eldstæði	13.9.2022	LG
844	B	131	S	Yfirlitsmynd	13.9.2022	LG
845	?	193/163	A	Púkk í og við stoðarholu	13.9.2022	LG
846	?	193/164	A	Púkk í og við stoðarholu	13.9.2022	LG
847	?	193/165	N	Púkk í og við stoðarholu	13.9.2022	LG
848	?	193/166	N	Púkk í og við stoðarholu	13.9.2022	LG
849	?	193/167	S	Púkk í og við stoðarholu	13.9.2022	LG
850	?	193/168	SA	Púkk í og við stoðarholu	13.9.2022	LG
851	A	133	V	Sendið gólflag í norðusturhluta	13.9.2022	LLD
852	A	133	S	Sendið gólflag í norðusturhluta	13.9.2022	LLD
853	A	133	N	Sendið gólflag í norðusturhluta	13.9.2022	LLD
854	A		S	Dawn að grafa	13.9.2022	LLD
855	A		NA	Yfirlitsmynd	13.9.2022	LLD
856	A		A	Yfirlitsmynd	13.9.2022	LLD
857	A		SA	Yfirlitsmynd	13.9.2022	LLD
858	A		S	Yfirlitsmynd	13.9.2022	LLD
859	A		S	Yfirlitsmynd	13.9.2022	LLD
860	A	132	S	Torfveggur - yngra notkunarstig	13.9.2022	DEM
861	A	132	A	Torfveggur - yngra notkunarstig	13.9.2022	DEM
862	A	132	N	Torfveggur - yngra notkunarstig	13.9.2022	DEM
863	A	132	V	Torfveggur - yngra notkunarstig	13.9.2022	DEM
864	A	134	A	Hrun úr innanverðum vesturvegg og sandur - líklegast lagfæring á vegg	13.9.2022	LLD
865	A	134	A	Hrun úr innanverðum vesturvegg og sandur - líklegast lagfæring á vegg	13.9.2022	LLD

Mynd	Svæði	Jarðlag	Átt	Myndefni	Dagur	Nafn
866	A	134	N	Hrun úr innanverðum vesturvegg og sandur - líklegast lagfæring á vegg	13.9.2022	LLD
867	A	134	V	Hrun úr innanverðum vesturvegg og sandur - líklegast lagfæring á vegg	13.9.2022	LLD
868	A	134	S	Yfirlitsmynd af [134]	13.9.2022	LLD
869	B	135	V	Gólf í inngangi	13.9.2022	LG
870	B	135	V	Gólf í inngangi	13.9.2022	LG
871	B	135	V	Gólf í inngangi	13.9.2022	LG
872	B	135	A	Gólf í inngangi	13.9.2022	LG
873	B	135	A	Gólf í inngangi	13.9.2022	LG
874	B	136	V	Gólf í inngangi	13.9.2022	LG
875	B	136	A	Gólf í inngangi	13.9.2022	LG
876	B	136	A	Gólf í inngangi	13.9.2022	LG
877	B	137	N	Torfkennt hrun - líklegast gólf	14.9.2022	MR
878	B	137	N	Torfkennt hrun - líklegast gólf	14.9.2022	MR
879	A	140	V	Móaska utan við eldstæði	14.9.2022	LLD
880	A	140	S	Móaska utan við eldstæði	14.9.2022	LLD
881	A	142	S	Eldstæði	14.9.2022	LLD
882	A	142	V	Eldstæði	14.9.2022	LLD
883	A	142	N	Eldstæði	14.9.2022	LLD
884	A	142	N	Eldstæði	14.9.2022	LLD
885	A	140/142	S	Yfirlitsmynd/Vinnumynd	14.9.2022	LLD
886	A	140/142	SV	Yfirlitsmynd/Vinnumynd	14.9.2022	LLD
887	B	144	A	Móöskugólflag	14.9.2022	LG
888	B	144	A	Móöskugólflag	14.9.2022	LG
889	B	145	A	Gólflag í inngangi	14.9.2022	LG
890	B	145	V	Gólflag í inngangi	14.9.2022	LG
891	B		N	Yfirlitsmynd	14.9.2022	LG
892	B		S	Yfirlitsmynd stoðarholur	14.9.2022	LG
893	A	146	S	Lítið kolalag í vesturgólfi búðar	14.9.2022	LLD
894	A	146	A	Lítið kolalag í vesturgólfi búðar	14.9.2022	LLD
895	A	146	A	Yfirlitsmynd	14.9.2022	LLD
896	A	146	A	Yfirlitsmynd	14.9.2022	LLD
897	A	146	NA	Yfirlitsmynd	14.9.2022	LLD
898	A	146	S	Yfirlitsmynd	14.9.2022	LLD
899	A	146	SV	Yfirlitsmynd	14.9.2022	LLD
900	A	143/154	V	Brúnt gólf í búð	14.9.2022	LLD
901	A	143/154	S	Brúnt gólf í búð	14.9.2022	LLD
902	A	143/154	SV	Brúnt gólf í búð	14.9.2022	LLD
903	A	143/154	A	Brúnt gólf í búð	14.9.2022	LLD
904	A	154	A	Vesturhluti gólfs	14.9.2022	LLD
905	A	143	N	Austurhluti gólfs	14.9.2022	LLD
906	B	148	S	F#35 in situ	14.9.2022	LG

Mynd	Svæði	Jarðlag	Átt	Myndefni	Dagur	Nafn
907	B	148	NA	Lísabet að grafa F#35	14.9.2022	DEM
908	B	148	N	Lísabet að grafa F#35	14.9.2022	DEM
909	B	148	SV	LG og LLD að grafa F#35	14.9.2022	DEM
910	B	148	S	F#35 in situ	14.9.2022	LG
911	B	148	S	F#35 in situ	14.9.2022	LG
912	B	148	SV	LG og LLD að grafa F#35	14.9.2022	DEM
913	B	148	SV	LG, LLD og BB með F#35	14.9.2022	DEM
914	B	148	SV	LG, LLD og BB með F#35	14.9.2022	DEM
915	A	149	V	Torf og grjóthrun í NV	15.9.2022	DEM
916	B		S	Gryfja	15.9.2022	LG
917	B		S	Gryfja og járn	15.9.2022	LG
918	B	150	S	Gólflag í suðurenda	15.9.2022	LG
919	B	150	S	Gólflag í suðurenda	15.9.2022	LG
920	B	150	N	Gólflag í suðurenda	15.9.2022	LG
921	B	150	N	Gólflag í suðurenda	15.9.2022	LG
922	B	150	N	Yfirlitsmynd af búð	15.9.2022	LG
923	B	150	N	Yfirlitsmynd af búð	15.9.2022	LG
924	B	150	N	Yfirlitsmynd af búð	15.9.2022	LG
925	A	149	NV	F#39 in situ - öngull	15.9.2022	DEM
926	A	149	NV	F#39 in situ - öngull	15.9.2022	DEM
927	A	149	NV	F#39 in situ - öngull	15.9.2022	DEM
928	A	149	SA	Lilja að fjarlægja gólfið	15.9.2022	DEM
929	A	156	A	Öskulag í NA horni	15.9.2022	DEM
930	A	156	A	Öskulag í NA horni	15.9.2022	DEM
931	A	155	A	Siginn veggur yfir gólfi - þó hluti af vegg	15.9.2022	LLD
932	A	155	A	Siginn veggur yfir gólfi - þó hluti af vegg	15.9.2022	LLD
933	A	155	A	Siginn veggur yfir gólfi - þó hluti af vegg	15.9.2022	LLD
934	A	155	S	Siginn veggur yfir gólfi - þó hluti af vegg	15.9.2022	LLD
935	A	155	S	Siginn veggur yfir gólfi - þó hluti af vegg	15.9.2022	LLD
936	A	155	V	Siginn veggur yfir gólfi - þó hluti af vegg	15.9.2022	LLD
937	A	155	N	Siginn veggur yfir gólfi - þó hluti af vegg	15.9.2022	LLD
938	B	158/161	S	Stoðarholur í suðurenda	15.9.2022	BGG
939	B	158/162	N	Stoðarholur í suðurenda	15.9.2022	BGG
940	B	158/163	S	Fylling í stoðarholu að austanverðu	15.9.2022	LG
941	B	158/164	S	Fylling í stoðarholu að vestanverðu	15.9.2022	LG
942	A	157	V	Kola og móöskugólf	15.9.2022	LLD
943	A	157	V	Kola og móöskugólf í SA horni	15.9.2022	LLD
944	A	157	V	Kola og móöskugólf	15.9.2022	LLD
945	A	157	V	Kola og móöskugólf	15.9.2022	LLD

Mynd	Svæði	Jarðlag	Átt	Myndefni	Dagur	Nafn
946	A	157	V	Kola og móöskugólf	15.9.2022	LLD
947	A	157	V	Kola og móöskugólf	15.9.2022	LLD
948	B	173	S	Gólflag fyrir miðju húsi	15.9.2022	LG
949	B	173	S	Gólflag fyrir miðju húsi	15.9.2022	LG
950	B	152	S	Niðurgröftur post ex	15.9.2022	LG
951	B	152	S	Niðurgröftur post ex	15.9.2022	LG
952	B	173	A	Móaska í gólflagi	15.9.2022	LG
953	A	142	S	Eldstæði í búð A	15.9.2022	LLD
954	A	142	N	Eldstæði í búð A	15.9.2022	LLD
955	A	142	A	Eldstæði í búð A	15.9.2022	LLD
956	A	176	S	Lítið eldstæði undir [142]	15.9.2022	LLD
957	A	176	A	Lítið eldstæði undir [142]	15.9.2022	LLD
958	A	176	V	Lítið eldstæði undir [142]	15.9.2022	LLD
959	A	176	A	Lítið eldstæði undir [142]	15.9.2022	LLD
960	A	176	S	Yfirlitsmynd (með eldstæði 176)	15.9.2022	LLD
961	A	176	SV	Yfirlitsmynd (með eldstæði 176)	15.9.2022	LLD
962	A	176	NA	Yfirlit-skuggamynd - vinnu mynd	15.9.2022	LLD
963	A	176	NA	Yfirlit-skuggamynd - vinnu mynd	15.9.2022	LLD
964	A	176	NA	Yfirlit-skuggamynd - vinnu mynd	15.9.2022	LLD
965	A	176	A	Yfirlitsmynd af búð A	15.9.2022	LLD
966	A	176	SA	Yfirlitsmynd af búð A	15.9.2022	LLD
967	A	176	S	Yfirlitsmynd af búð A	15.9.2022	LLD
968	A	176	SV	Yfirlitsmynd af búð A	15.9.2022	LLD
969	A	172	N	Gólf í N og A og búð A	15.9.2022	DEM
970	A	172	A	Gólf í N og A og búð A	15.9.2022	DEM
971	A	172	NA	Gólf í N og A og búð A	15.9.2022	DEM
972	A	172	SV	Gólf í N og A og búð A	15.9.2022	DEM
973	A	153	S	Stoðarhola - vesturhlið	15.9.2022	LG
974	A	153	S	Stoðarhola - vesturhlið	15.9.2022	LG
975	A	153	S	Stoðarhola - vesturhlið	15.9.2022	LG
976	A	179	S	Sendið gólf undir eldstæði	16.9.2022	LLD
977		179	S	Sendið gólf undir eldstæði	16.9.2022	LLD
978		179	N	Sendið gólf undir eldstæði	16.9.2022	LLD
979	A	180	S	Hola fyrir eldstæði	16.9.2022	LLD
980	A	180/184	S	Hola/pinnahola	16.9.2022	LLD
981	A	180/184	S	Hola/pinnahola	16.9.2022	LLD
982	A	183		Möguleg fylling (var svo bara dæld)	16.9.2022	LLD
983	A	181	S	Fylling í holu	16.9.2022	LLD
984	A	182	V	Fylling í pinnaholu	16.9.2022	LLD
985	B		SA	Yfirlitsmynd af fiskiskála	16.9.2022	LG

Mynd	Svæði	Jarðlag	Átt	Myndefni	Dagur	Nafn
986	B		SA	Yfirlitsmynd af fiskiskála	16.9.2022	LG
987	B		NV	Yfirlitsmynd af fiskiskála	16.9.2022	LG
988	B		NV	Yfirlitsmynd af fiskiskála	16.9.2022	LG
989	B	188	N	Dýrabein í fyllingu fyrir gryfju	16.9.2022	LG
990	B	188	N	Dýrabein í fyllingu fyrir gryfju	16.9.2022	LG
991	A	190	S	Skurður fyrir holu	16.9.2022	LLD
992	A	190	S	Skurður fyrir holu	16.9.2022	LLD
993	A	190	S	Skurður fyrir holu	16.9.2022	LLD
994	A	191	V	Skurður fyrir pinnaholu	16.9.2022	LLD
995	A	191	SV	Skurður fyrir pinnaholu	16.9.2022	LLD
996	B	189	SV	Gryfja í fiskiskála	16.9.2022	LG
997	B	189	NA	Gryfja í fiskiskála	16.9.2022	LG
998	B	189	NA	Gryfja í fiskiskála	16.9.2022	LG
999	A	185	S	Gólf (undir bekk?) í A	16.9.2022	DEM
1000	A	185	V	Gólf (undir bekk?) í A	16.9.2022	DEM
1001	A	185	N	Gólf (undir bekk?) í A	16.9.2022	DEM
1002	B		SA	Yfirlitsmynd - undir lok uppgrftar	17.9.2022	LG
1003	B		V	Yfirlitsmynd - undir lok uppgrftar - gryfja	18.9.2022	LG
1004	B		A	Yfirlitsmynd - undir lok uppgrftar - gryfja	19.9.2022	LG
1005	B		N	Yfirlitsmynd - undir lok uppgrftar - stoðarhola	20.9.2022	LG
1006	B		N	Yfirlitsmynd - undir lok uppgrftar	21.9.2022	LG
1007	B		N	Yfirlitsmynd - undir lok uppgrftar	22.9.2022	LG
1008	B		N	Yfirlitsmynd - undir lok uppgrftar	23.9.2022	LG
1009	B		NA	Yfirlitsmynd af tóft eftir uppgröft	16.9.2022	LLD
1010	B		NA	Yfirlitsmynd af tóft eftir uppgröft	16.9.2022	LLD
1011	B		N	Yfirlitsmynd af tóft eftir uppgröft	16.9.2022	LLD
1012	B		A	Yfirlitsmynd af tóft eftir uppgröft	16.9.2022	LLD
1013	B		S	Yfirlitsmynd af tóft eftir uppgröft	16.9.2022	LLD
1014	B		SV	Yfirlitsmynd af tóft eftir uppgröft	16.9.2022	LLD
1015	A		SV	Yfirlitsmynd eftir uppgröft	16.9.2022	LLD
1016	A	171	A	Norðurveggur	16.9.2022	LLD
1017	A	171	SA	Norðurveggur	16.9.2022	LLD
1018	A	171	NV	Norðurveggur	16.9.2022	LLD
1019	A	170	S	Austurveggur	16.9.2022	LLD
1020	A	170	SA	Austurveggur	16.9.2022	LLD
1021	A	170	S	Austurveggur	16.9.2022	LLD
1022	A	170	SV	Suður- og vesturveggur	16.9.2022	LLD

Mynd	Svæði	Jarðlag	Átt	Myndefni	Dagur	Nafn
1023	A	170	V	Suður- og vesturveggur	16.9.2022	LLD
1024	A	170	V	Suður- og vesturveggur	16.9.2022	LLD
1025	A		V	Yfirlitsmynd án skala	16.9.2022	LLD
1026	A	Búð A	N	Yfirlitsmynd án skala	16.9.2022	LLD
1027	A	Búð A	NA	Yfirlitsmynd án skala	16.9.2022	LLD
1028	A	Búð A	A	Yfirlitsmynd án skala	16.9.2022	LLD
1029	A	Búð A	S	Yfirlitsmynd án skala	16.9.2022	LLD
1030	A	Búð A	SV	Yfirlitsmynd án skala	16.9.2022	LLD
1031	B		S	Vinumynd	16.9.2022	LG
1032	A			Fiskiskálinn tyrftur og með stoðum	16.9.2022	LG
1033	A			Fiskiskálinn tyrftur og með stoðum	16.9.2022	LG
1034	A			Fiskiskálinn tyrftur og með stoðum	16.9.2022	LG
1035	A			Fiskiskálinn tyrftur og með stoðum	16.9.2022	LG
1036	A			Fiskiskálinn tyrftur og með stoðum	16.9.2022	LG
1037	A			Tyrft yfir fiskibúð	16.9.2022	LG
1038	A			Tyrft yfir fiskibúð	16.9.2022	LG
1039	A			Tyrft yfir fiskibúð	16.9.2022	LG

5 Matrix

Svæði A

